

ANEXA

Metodologie de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Secțiunea 1. SCOPUL ȘI OBIECTIVELE METODOLOGIEI

Art. 1. Prezenta metodologie stabilește modalitatea de determinare a veniturilor reglementate și de calcul al tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice.

Art. 2. Venitul reglementat pentru serviciul de transport se determină prin utilizarea unei metode de reglementare de tip ”venit plafon”.

Art. 3. Aplicarea acestui tip de reglementare stimulativă asigură:

- a) un mediu de reglementare eficient;
- b) o alocare echitabilă a câștigurilor rezultate prin creșterea eficienței în activitatea de transport peste țintele stabilite de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, între operatorul de transport și de sistem și clienții serviciului de transport;
- c) cadrul pentru funcționarea efectivă și eficientă a companiei de transport;
- d) prevenirea obținerii de către operatorul de transport și de sistem a oricăror avantaje posibile cauzate de poziția de monopol;
- e) promovarea investițiilor eficiente în rețeaua electrică de transport;
- f) promovarea unor practici eficiente de mentenanță și exploatare a rețelei de transport al energiei electrice;
- g) folosirea eficientă a infrastructurii existente;
- h) îmbunătățirea continuă a calității serviciului de transport;
- i) viabilitatea financiară a companiei de transport;
- j) o abordare transparentă privind procesul de reglementare;
- k) operarea în condiții de siguranță a rețelei de transport.

Secțiunea 2. DOMENIU DE APLICARE

Art. 4. Metodologia este utilizată de către:

- a) operatorul de transport și de sistem pentru calculul veniturilor reglementate și al tarifelor de transport din cadrul fiecărei perioade de reglementare;
- b) Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, în procesul de analiză a datelor și informațiilor transmise de operatorul de transport și de sistem, în vederea aprobării tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice.

Art. 5. Tarifele de transport se aplică tuturor clienților serviciului de transport.

Secțiunea 3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

Art. 6. În înțelesul prezentei metodologii, termenii și abrevierile utilizate au semnificațiile următoare:

A. Definiții

Activitate reglementată	Activitate desfășurată de o persoană fizică/juridică, ce constituie obiectul unor reglementări specifice emise de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
Amortizare reglementată	Amortizare recunoscută de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, aferentă mijloacelor fixe ce contribuie la prestarea serviciului de transport, considerată în calculul tarifelor de transport
An de referință	An anterior începerii unei perioade de reglementare; pentru cea de-a IV-a perioadă de reglementare, anul de referință este anul calendaristic 2019
Anul t	Anul calendaristic din cadrul unei perioade de reglementare pentru care se stabilește venitul reglementat
Bază reglementată a activelor	Valoare netă a activelor imobilizate, corporale și necorporale, recunoscută de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, ce contribuie la prestarea serviciului de transport
Clienți ai serviciului de transport	Producători, clienți finali, operatori de distribuție și furnizori, racordați la rețelele electrice de interes public
Capacitate de transport într-o secțiune a rețelei electrice de transport	Valoare maximă a puterii active care poate fi vehiculată printr-o secțiune a rețelei electrice de transport în condiții de siguranță și stabilitate în funcționare și cu respectarea limitelor normate ale parametrilor tehnici de calitate

Contribuții financiare	Aport al clienților serviciului de transport sau al unei terțe părți (de exemplu fonduri nerambursabile de la organismele interne sau internaționale, subvenții, tariful de racordare) etc.
Cost reglementat al serviciului de transport	Totalul costurilor justificate și recunoscute de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, repartizate serviciului de transport al energiei electrice, din totalul costurilor operatorului de transport și de sistem, pe baza cărora se stabilesc tarifele de transport
Cost mediu ponderat al capitalului	Medie ponderată a costurilor capitalurilor utilizate Notă: Structura capitalului este formată din împrumuturi bancare pe termen lung și capitaluri proprii. Costul mediu ponderat al capitalului se calculează ca o însumare a costurilor capitalurilor utilizate, ținându-se cont de ponderea acestora în capitalul total. Costul capitalului propriu reflectă câștigurile nete care vor fi obținute de către acționari după acoperirea tuturor costurilor aferente activității. Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei poate considera diferite metode în determinarea unui cost adecvat al capitalului propriu
Costuri reglementate reprezentând cheltuieli speciale	Costuri datorate unor evenimente unice sau foarte rare, unor cauze extraordinare sau apariției unor prevederi legislative noi, care au implicații în creșterea costurilor de operare și mentenanță inițial aprobate. Notă: Aceste costuri pot fi recuperate eșalonat pe perioada în care își produc efectele, respectiv în perioada de realizare a beneficiilor.
Cost reglementat al congestiilor	Cost al eliminării congestiilor în rețeaua de transport recunoscut de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei la calculul tarifelor de transport
Consum propriu tehnologic reglementat	Consum propriu tehnologic considerat de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei la calculul tarifelor de transport
Indicatori de performanță pentru serviciul de transport	Indicatori stabiliți conform standardului de performanță al serviciului de transport, pentru menținerea unui nivel minim al calității serviciului de transport
Lege	Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare

Perioadă de reglementare (<i>p</i>)	Perioadă determinată de timp, în care se aplică metoda de reglementare a veniturilor de tip plafon; de regulă, aceasta este de 5 ani.
Perioadă tarifară (<i>t</i>)	Perioadă determinată de timp aferentă perioadei a treia de reglementare, în care s-au aplicat tarife aprobate de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei; aceasta a fost de 12 luni consecutive și a început la data de 1 iulie a fiecărui an
Perioadă de tranziție	Perioada tarifară tranzitorie 1 iulie 2019-31 decembrie 2019
Rată reglementată a rentabilității	Randament reglementat al Bazei reglementate a activelor, exprimat în procente
Rata inflației	Rată reglementată a inflației, exprimată în procente, determinată pe baza indicelui de creștere a prețurilor de consum furnizat de instituțiile abilitate
Rată a titlurilor de stat	Rată a dobânzii titlurilor de stat, în termeni reali, cu scadență la un an, exprimată în procente. Pentru rata dobânzii titlurilor de stat în termeni nominali, referința este media valorilor zilnice din primele nouă luni ale anului <i>t-1</i> , publicate de Banca Națională a României, sub denumirea „Titluri de stat – rate de referință (fixing) 12 luni”
Regulament (UE) nr. 714/2009	Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003
Regulament (UE) nr. 943/2019	Regulamentul (UE) 2019/943 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică
Regulament (UE) 2015/1222	Regulament (UE) 2015/1222 AL COMISIEI din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor
Regulament (UE) nr. 838/2010	Regulamentului (UE) nr. 838/2010 al Comisiei din 23 septembrie 2010 privind stabilirea orientărilor referitoare la mecanismul compensărilor între operatorii de sisteme de transport și abordarea comună de reglementare în domeniul stabilirii taxelor de transport.
Regulament (UE) nr. 347/2013	Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului european și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene și de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentului (CE) nr.

	713/2009, a Regulamentului (CE) nr. 714/2009 și a Regulamentului (CE) nr. 715/2009
Regimuri caracteristice de funcționare ale rețelei electrice	Regimuri de funcționare ale rețelei electrice prognozate pe o perioadă de timp determinată (caracteristică), care sunt utilizate la determinarea costului marginal aferent consumului propriu tehnologic și al congestiilor
Reglementare de tip venit plafon	Metodă de reglementare stimulativă, aplicată pe durata perioadei de reglementare, prin care Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei stabilește valoarea plafon a venitului necesar desfășurării activității de transport
Rentabilitatea bazei reglementate a activelor	Valoare recunoscută de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei a randamentului reglementat al bazei reglementate a activelor, exprimată în unități monetare; Aceasta se determină prin înmulțirea ratei reglementate a rentabilității cu baza reglementată a activelor
Transport de energie electrică între operatorii de transport și de sistem	Transport în conformitate cu Mecanismul de compensare a efectelor utilizării rețelelor electrice de transport pentru tranzite de energie electrică între operatorii de transport și de sistem
Tarif mediu de transport al energiei electrice	Tarif aprobat de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei aferent serviciului de transport al energiei electrice, calculat ca raport dintre venitul reglementat corespunzător serviciului de transport și cantitatea de energie electrică extrasă din rețele
Venit de referință	Venit exprimat în termeni reali, calculat pe baza costurilor reglementate ale serviciului de transport aferente anului de referință
Venit țintă inițial	Venit exprimat în termeni reali, calculat pe baza costurilor reglementate ale serviciului de transport aferente fiecărui an al perioadei de reglementare
Venit liniarizat	Venit exprimat în termeni reali, prin care Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei determină valoarea netă prezentă echivalentă a veniturilor-țintă inițiale, liniarizate prin aplicarea aceluiași factor de liniarizare $X_{final,liniar}$ venitului de referință, pentru fiecare an al perioadei de reglementare

Venit reglementat	Venit liniarizat, exprimat în termeni nominali, pentru un an t al perioadei de reglementare, la care se adaugă corecțiile anuale corespunzătoare anului $t-1$, considerat de Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei la stabilirea tarifelor pentru anul t
$X_{\text{inițial}}$ eficiență	Reducere procentuală de la un an la altul a costurilor de operare și mentenanță controlabile, stabilită pentru creșterea eficienței serviciului de transport al energiei electrice
X_{final} , liniar	Modificarea procentuală de la un an la altul a venitului liniarizat

B. Abrevieri

ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
BAR	Bază reglementată a activelor
CC	Costuri controlabile
CON	Costuri cu eliminarea congestiilor
CNC	Costuri Necontrolabile
cpt	Consum propriu tehnologic reglementat, exprimat în procente din cantitatea de energie electrică intrată în RET (%)
CPT	Consum propriu tehnologic reglementat, exprimat în MWh
ENTSO-E	Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică
OPEX	Costuri de operare și mentenanță
OTS	Operatorul de transport și de sistem
RBAR	Rentabilitatea bazei reglementate a activelor
RET	Rețeaua electrică de transport
RRR	Rată reglementată a rentabilității
RI	Rată reglementată a inflației
RTS	Rata titlurilor de stat
SEN	Sistemul electroenergetic național
TG	componenta de introducere a energiei electrice în rețea
TI	Transport de energie electrică între operatorii de transport și de sistem
TL	componenta de extragere a energiei electrice din rețea
T_T	Tarif mediu de transport al energiei electrice

CAPITOLUL II

REGULI ȘI PRINCIPII

Art. 7. (1) Operatorul de transport și sistem are obligația de a transmite ANRE, la termenele și în formatele stabilite, datele și informațiile necesare acestuia pentru stabilirea veniturilor reglementate, respectiv a tarifelor de transport.

(2) Venitul pentru serviciul de transport aferent fiecărui an al unei perioade de reglementare se determină anterior începerii acestei perioade.

(3) În cadrul unei perioade de reglementare se efectuează corecții ale venitului liniarizat pentru fiecare an.

Art. 8. (1) Toate datele necesare determinării veniturilor sunt transmise de OTS exprimate în termeni reali, respectiv în valori monetare aferente anului de referință al fiecărei perioade de reglementare.

(2) Efectul inflației asupra costurilor este acoperit prin rata inflației aplicată anual veniturilor liniarizate.

Art. 9. ANRE analizează fundamentarea veniturilor solicitate de OTS pentru fiecare an al perioadei de reglementare și stabilește venitul țintă inițial aprobat.

Art. 10. În procesul de analiză și determinare a venitului aprobat, ANRE ia în considerare solicitarea transmisă de OTS pentru perioada de reglementare p , ținând seama în principal de:

- a) standardul de performanță și alte cerințe impuse OTS conform legislației în vigoare;
- b) evoluția cantităților de energie electrică introdusă în rețele, extrasă din rețele, introdusă în RET, prognozate și justificate la începutul perioadei de reglementare de OTS;
- c) evoluția consumului propriu tehnologic reglementat în rețeaua electrică de transport;
- d) planul de investiții și de dezvoltare a rețelei electrice de transport fundamentat de operator și analizat de ANRE conform reglementărilor specifice;
- e) rata reglementată a rentabilității, aplicată bazei reglementate a activelor rețelei electrice de transport;
- f) evoluția tarifelor, exprimată printr-un trend liniar pe parcursul unei perioade de reglementare;
- g) taxele stabilite de autoritățile centrale sau locale;
- h) viabilitatea financiară a OTS.

Art. 11. OTS ține evidența separată a tuturor contribuțiilor financiare încasate și a veniturilor obținute din alocarea capacităților de interconexiune transfrontalieră. Valoarea acestora este transmisă la ANRE, conform machetelor de monitorizare a activității OTS prevăzute în reglementările în vigoare.

Art. 12. (1) OTS este obligat să organizeze:

- a) evidența contabilă separată pentru fiecare activitate reglementată;

b) evidența contabilă separată pentru activitățile nereglementate.

(2) Evidențele contabile prevăzute la alin. (1) trebuie să permită ANRE cunoașterea fiecărui element de venit și cost pentru activitățile reglementate și pentru activitățile nereglementate.

(3) ANRE are dreptul să solicite detalierea oricărui element de cost sau venit cuprins în evidențele contabile transmise de OTS.

Art. 13. (1) Fiecărei activități desfășurate de OTS i se atribuie costurile directe și i se alocă o cotă parte aferentă din costurile comune, respectiv costurile indirecte și cele generale ale societății.

(2) OTS alocă costurile comune între serviciul de transport reglementat și celelalte servicii reglementate/nereglementate, folosind o metodă de alocare a costurilor care respectă următoarele principii:

a) cauzalitatea economică – atribuirea costurilor acelor activități care le determină,

b) obiectivitatea – atribuirea costurilor fără urmărirea unui interes ori obținerii unui beneficiu nemeritat al societății,

c) transparența – atribuirea pe bază de reguli definite și care să permită identificarea costurilor atribuite fiecărei activități,

d) continuitatea – atribuirea pe baza unor reguli care se păstrează în timp; regulile pot fi modificate numai în cazuri necesare și justificate, cu aprobarea prealabilă a ANRE.

(3) Costurile alocate conform prevederilor alin. (2) se utilizează pentru calculul veniturilor propuse de OTS pentru serviciul de transport.

Art. 14. (1) OTS furnizează în cadrul documentațiilor de fundamentare a veniturilor explicații detaliate și justificări cu privire la identificarea categoriilor de costuri și a activităților și modul de alocare a costurilor conform prevederilor Art. 13.

(2) ANRE controlează corectitudinea alocării costurilor în vederea evitării subvențiilor încrucișate între serviciul reglementat de transport și alte servicii prestate de OTS.

(3) În cazul în care constată că alocarea costurilor pe activități nu respectă prevederile prezentei metodologii, ANRE solicită OTS și acesta are obligația să efectueze corecțiile necesare în termenul din solicitare.

Art. 15. (1) La calculul tarifelor de transport, orice cost/venit justificat asociat activității de transport este considerat o singură dată.

(2) În cazul în care se constată că un cost a fost remunerat de mai multe ori, acesta este recuperat prin scăderea, din venitul reglementat al anului următor constatării, a valorii respective actualizate.

Art. 16. (1) Pentru a fi considerate costuri justificate economic, costurile efectuate de OTS trebuie să fie necesare, oportune, eficiente și să reflecte condițiile pieței, astfel:

a) necesar — să existe nevoia obiectivă a operatorului de a realiza acel cost;

b) oportun — amânarea costului este de natură a produce prejudicii OTS și/sau clientului;

c) eficient — realizarea costului este de natură a aduce beneficii viitoare OTS și clientului;

d) să reflecte condițiile pieței — costul realizat de către OTS trebuie să reflecte cele mai bune condiții ale pieței, existente la data realizării și în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) OTS are obligația să transmită, la solicitarea ANRE, în termenul stabilit prin solicitare, documentele care justifică îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1).

(3) ANRE are dreptul să refuze motivat recunoașterea integrală sau parțială a unor costuri pentru care nu au fost transmise documentele solicitate conform prevederilor alin. (2) sau cele pentru care, prin documentele transmise de OTS conform prevederilor alin. (2) nu se confirmă îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1).

Art. 17. În determinarea venitului reglementat nu se includ următoarele costuri:

- a) cheltuieli de exploatare finanțate din fonduri și împrumuturi nerambursabile, din ajutoare primite, contribuții, subvenții, plusuri la inventar ori alte surse nerambursabile;
- b) cheltuieli aferente altor activități desfășurate de OTS, pentru care sunt utilizate active incluse în BAR sau salariați implicați în prestarea serviciului de transport;
- c) cheltuieli aferente racordării noilor utilizatori;
- d) cheltuieli cu despăgubiri plătite utilizatorilor pentru nerespectarea prevederilor standardului de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice;
- e) cheltuieli cu despăgubiri plătite pentru pagubele sau accidentele cauzate persoanelor fizice sau juridice, în situațiile în care instanța de judecată stabilește că au fost produse din vina OTS;
- f) cheltuieli cu pierderi din creanțe și debitori diverși;
- g) cheltuieli cu impozit pe monopolul natural;
- h) cheltuieli financiare;
- i) cheltuieli cu provizioane și ajustări de orice natură;
- j) cheltuieli realizate și capitalizate, care la determinarea venitului țintă inițial au fost considerate în cadrul costurilor de operare și mentenanță controlabile și necontrolabile;
- k) cheltuieli de exploatare aferente bunurilor pentru care OTS a cedat folosința unui terț cu excepția cheltuielilor aferente imobilizărilor corporale de natura clădirilor, utilizate ca sedii și puncte de lucru pentru activitatea de transport a energiei electrice, a căror folosință a fost cedată parțial unui terț;
- l) cheltuieli de judecată și alte cheltuieli asociate (taxă timbru, onorariu expert, onorariu avocațial etc);
- m) cheltuieli privind materialele recuperate;
- n) cheltuieli nedeductibile fiscal, cu excepția cheltuielii OTS cu afilierea la ENTSO-E conform regulamentelor europene, cu condiția ca acestea să fie rezonabile și adecvate în conformitate cu prevederile reglementărilor europene. Pentru acestea, OTS este obligat să prezinte la ANRE o documentație justificativă;
- o) cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor corporale și necorporale;

- p) cheltuieli cu amenzi și penalități aplicate OTS;
- q) cheltuieli cu donații, sponsorizări și subvenții acordate de OTS;
- r) cheltuieli privind activele cedate și alte operațiuni de capital;
- s) cheltuieli cu majorări de întârziere;
- t) cheltuieli reprezentând salarii/indemnizații/sume compensatorii acordate cu ocazia încetării contractului individual de muncă, raportului de serviciu sau mandatului angajaților cu funcții de conducere și persoanelor care au calitate de membru în consiliile de administrație/supraveghere/directorate și alte consilii de conducere, cu excepția salariilor/indemnizațiilor/sumelor compensatorii acordate angajaților în baza unui program de restructurare a societății, aprobat conform prevederilor legale în vigoare;
- u) cheltuieli de personal reprezentând sume acordate directorilor generali și membrilor consiliilor de administrație/supraveghere/directorate și alte consilii de conducere ca bonus, prime, etc. pentru îndeplinirea indicatorilor de performanță individuală, precum și alte facilități rezultate din derularea contractelor de mandat, care depășesc 20% din valoarea retribuției acestora;
- v) contribuții aferente fondului de salarii, conform obligațiilor și în limita valorilor/procentelor stabilite prin legislația primară în vigoare, aferente cheltuielilor salariale prevăzute la lit. t) și lit. u);
- w) cheltuieli de exploatare aferente mijloacelor fixe obținute de OTS prin realizarea unor investiții care nu au fost recunoscute de ANRE ca justificate;
- x) cheltuieli cu amortizarea contabilă; Se includ în venitul reglementat costurile cu amortizarea reglementată aferentă activelor.

Art. 18. Se consideră costuri nejustificate la recunoașterea în tarifele de transport:

- a) cheltuieli pentru care se constată că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la Art. 16;
- b) costurile prevăzute la Art. 17 care nu se includ în venitul reglementat;
- c) costurile realizate care nu respectă prevederile reglementărilor în vigoare;
- d) cheltuieli pentru care se constată necorelarea datelor din machetele de monitorizare transmise la ANRE cu datele din bilanța anuală contabilă sau situațiile financiare anuale ale OTS depuse la unitățile teritoriale ale ministerului de resort.

Art. 19. Costurile de operare și mentenanță controlabile și necontrolabile sunt analizate de ANRE în vederea evitării recunoașterii costurilor nejustificate.

Art. 20. (1) Documentația anuală de fundamentare a solicitării tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice transmise la ANRE va fi însoțită de o Procedură internă privind achiziția de lucrări, produse, servicii de la persoane afiliate.

(2) Procedura internă privind achiziția de lucrări, produse, servicii de la persoane afiliate va cuprinde modul de acțiune al OTS în vederea asigurării respectării principiului valorii de piață în cazul achizițiilor de lucrări, produse, servicii, de la persoane afiliate.

Art. 21. Tarifele de transport sunt aprobate anual de ANRE pentru OTS și intră în vigoare la începutul fiecărui an.

Art. 22. (1) ANRE are dreptul să corecteze proiecția tarifelor de transport pentru o perioadă de reglementare sau pentru un an, cu anunțarea prealabilă a OTS asupra motivelor și cu respectarea principiilor prezentei metodologii, în cazul în care constată că:

- a) stabilirea tarifelor s-a efectuat pe baza unor informații dovedite a fi incorecte sau incomplete, furnizate de OTS;
- b) există greșeli de calcul în stabilirea tarifelor sau erori/omisiuni în stabilirea veniturilor reglementate, inclusiv erori de prognoză în stabilirea veniturilor reglementate;
- c) un cost justificat, asociat serviciului de transport, a fost inclus de mai multe ori;
- d) au intervenit schimbări legislative importante ori schimbări în privința structurii proprietății activelor OTS, care conduc la modificarea semnificativă a costurilor aferente serviciului de transport.

(2) Situația prevăzută la alin. (1) necesită corectarea veniturilor reglementate prin corectarea informațiilor eronate, recalcularea și aprobarea noilor tarife aplicate de OTS.

(3) În situația prevăzută la alin. (1) ANRE poate considera un factor care corectează diferențele de venit înregistrate pentru perioada de întârziere; factorul de corecție este inclus în tarifele aprobate pe o perioadă definită de ANRE.

Art. 23. Procesul de stabilire a tarifelor pentru fiecare an t al unei perioade de reglementare p , cuprinde următoarele faze:

- a) Faza I – stabilirea venitului de referință în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 1.
- b) Faza II – stabilirea venitului țintă inițial pentru fiecare an t , în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 2, ținând seama de:
 - i. prognoza costurilor justificate, determinată în conformitate cu prevederile capitolului III secțiunile 3, 5, 6 și 7;
 - ii. prognoza bazei reglementate a activelor, determinată în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 8;
 - iii. prognoza costurilor cu amortizarea, determinată în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 4;
 - iv. rata reglementată a rentabilității;
 - v. rentabilitatea bazei reglementate a activelor, determinată în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 10;
 - vi. factorul de eficiență ($X_{inițial,eficiență}$) stabilit în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 2;
- c) Faza III – profilarea veniturilor, determinarea factorului de liniarizare ($X_{final,liniar}$) și a veniturilor liniarizate în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 11;

- d) Faza IV – determinarea venitului reglementat în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunile 12 și 13;
- e) Faza V – stabilirea tarifului mediu de transport, a tarifului de transport – componenta de introducere a energiei electrice în rețea și a tarifului de transport – componenta de extragere a energiei electrice din rețea, în conformitate cu prevederile capitolului III, secțiunea 14.

CAPITOLUL III

Calculul venitului reglementat și al tarifului mediu de transport

Secțiunea 1. Stabilirea venitului de referință

Art. 24. Venitul de referință ($V_{referință}$) al perioadei de reglementare p reprezintă venitul determinat pentru anul de referință, utilizat la determinarea veniturilor liniarizate în conformitate cu prevederile Art. 76.

Secțiunea 2. Stabilirea venitului-țintă inițial și a factorului de eficiență $X_{inițial,eficiență}$

Art. 25. Venitul-țintă inițial al activității de transport aferent fiecărui an t include rentabilitatea bazei reglementate a activelor și următoarele costuri justificate ale OTS recunoscute de ANRE:

- costurile de operare și mentenanță, controlabile și necontrolabile;
- costurile cu amortizarea reglementată a activelor existente și a activelor puse în funcțiune, înregistrate în contabilitate în anul t , stabilite în conformitate cu art. 39;
- costurile de achiziție a energiei electrice aferente consumului propriu tehnologic;
- costurile necesare eliminării congestiilor prin redispecerizare;
- costurile datorate transportului de energie electrică între OTS-uri.

Art. 26. (1) Venitul-țintă inițial $V_{țintă,inițial,t}$ pentru fiecare an t al perioadei de reglementare p se calculează cu formula:

$$V_{țintă,inițial,t} = CC_{referință} \times (1 - X_{inițial,eficiență})^t + C_{PERS\ t} + C_{SSM\ t} + CNC_t + AM_t + CPT_t + CON_t + TI_t - KV_p + RBAR_t - V_t(AA) \quad (\text{lei}) \quad (1)$$

unde:

$CC_{referință}$ - costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele legate de personal și cele aferente securității muncii, luate în calcul ca punct de referință a perioadei de reglementare p ;

$C_{PERS\ t}$ – costurile controlabile cu personalul, recunoscute de ANRE pentru anul t ;

$C_{SSM\ t}$ – costurile controlabile cu securitatea muncii, recunoscute de ANRE pentru anul t ;

CNC_t – costurile necontrolabile de operare și mentenanță a rețelei electrice de transport, recunoscute de ANRE pentru anul t ;

AM_t – amortizarea anuală reglementată aferentă activelor ce compun BAR_{t-1} și cea aferentă activelor prognozate a fi puse în/scoase din funcțiune în anul t , calculate folosindu-se metoda liniară, cu aplicarea duratelor de amortizare reglementate;

CPT_t – costurile de achiziție a energiei electrice aferente consumului propriu tehnologic, recunoscute de ANRE pentru anul t ;

CON_t – costurile necesare eliminării congestiilor, reglementate de ANRE pentru anul t ;

TI_t – costurile datorate transportului de energie electrică între OTS-uri, recunoscute de ANRE, pentru anul t ;

KV_p – corecția venitului-țintă inițial din perioada de reglementare p , ca urmare a diferențelor înregistrate între valorile prognozate și cele realizate în perioada de reglementare anterioară și în perioada de tranziție;

$RBAR_t$ – rentabilitatea bazei reglementate a activelor, în termeni reali, calculată înainte de impozitare, așa cum este definită la secțiunea 10;

$X_{inițial,eficiență}$ – factorul de eficiență ce se aplică costurilor controlabile altele decât cele aferente securității muncii și cele legate de personal;

$V_t(AA)$ – venituri obținute din alte activități ce utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea activității de transport.

(2) KV_p – corecția venitului-țintă inițial se efectuează pentru primul an al perioadei de reglementare p și corespunde corecțiilor de amortizare și rentabilitate a activelor intrate în/ieșite din BAR în perioada de reglementare $p-1$. Pentru cea de-a IV-a perioadă de reglementare, factorul de corecție a venitului-țintă inițial KV_p pentru primul an cuprinde și câștigurile de eficiență peste țintele stabilite pentru perioada de reglementare anterioară, precum și diferența dintre costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate și cele realizate în perioada de reglementare $p-1$ care nu reprezintă câștig de eficiență.

(3) Pentru cea de-a IV-a perioadă de reglementare, factorul de corecție a venitului-țintă inițial KV_p pentru primul an al perioadei de reglementare p , asociat planului de investiții I_{p-1} (mijloacelor fixe aferente) prognozat de OTS și aprobat de ANRE pentru perioada de reglementare $p-1$ și costurilor de operare și mentenanță controlabile se calculează cu formula:

$$KV_p = \Delta V_p(I_{p-1}) + \Delta V_p(E_{p-1}) + \Delta V_p(\Delta CC_{nerealiz, p-1}) \quad (\text{lei}) \quad (2)$$

unde:

$\Delta V_p(I_{p-1})$ - corecția de amortizare și rentabilitate a activelor intrate în/ieșite din BAR în perioada de reglementare $p-1$ și în perioada de tranziție;

$\Delta V_p(E_{p-1})$ - corecția datorată câștigurilor de eficiență peste țintele stabilite pentru perioada de reglementare $p-1$;

$\Delta V_p (\Delta ACC_{nerealiz, p-1})$ – corecția datorată diferenței dintre costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate și cele realizate în perioada de reglementare $p-1$ și în perioada de tranziție care nu reprezintă câștig de eficiență.

(4) Veniturile obținute din alte activități ce utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea activității de transport aferente anului $t - V_t(AA)$ cuprind: venituri din utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice potrivit prevederilor Secțiunii nr.7, venituri din energie electrică reactivă, venituri din alte prestații, alte venituri de exploatare (cu excepția veniturilor obținute din dezmembrări nevalorificate, a celor înregistrate în contabilitate la nivelul cheltuielilor cu amortizarea mijloacelor fixe realizate din contribuții financiare, a celor provenite din valorificarea bunurilor aparținând domeniului public al statului și a celor rezultate din anularea provizioanelor, a celor provenite din recuperarea cheltuielilor de judecată și a altor cheltuieli asociate).

Art. 27. (1) Factorul de eficiență $X_{inițial,eficiență}$ este aplicat costurilor controlabile altele decât cele aferente securității muncii și cele legate de personal, începând cu primul an al perioadei de reglementare.

(2) ANRE impune reducerea treptată a costurilor prevăzute la alin. (1) și absorbția constantă a ineficienței prin creșterea anuală a țintelor de eficiență. Factorul $X_{inițial,eficiență}$ se stabilește de ANRE la o valoare de minim 1% și maxim 2%, care este constantă pentru toți anii unei perioade de reglementare.

Secțiunea 3. Costurile de operare și mentenanță

Art. 28. *Costurile de operare și mentenanță* reprezintă costuri fixe, diferențiate în costuri controlabile și costuri necontrolabile.

3.1. Costurile de operare și mentenanță controlabile

Art. 29. Costurile de operare și mentenanță controlabile reprezintă cheltuieli de exploatare deductibile fiscal în limita prevederilor legale în vigoare, al căror nivel și oportunitate pot fi controlate prin decizii de management sau asupra cărora OTS poate acționa direct pentru creșterea eficienței activității privind prestarea serviciului de transport al energiei electrice și cuprind în principal, fără a fi limitate la, următoarele:

- a) cheltuieli cu materii prime și materiale consumabile;
- b) alte cheltuieli cu materiale;
- c) cheltuieli cu utilitățile - apa, energia electrică (regie), încălzirea, telecomunicațiile etc;
- d) cheltuieli cu lucrări de întreținere și reparații executate de terți;
- e) cheltuieli cu locații de gestiune și chirii;
- f) cheltuieli cu prime de asigurare;
- g) cheltuieli cu studii și cercetări, prevăzute de legislație sau de reglementările în vigoare;

- h) cheltuieli cu alte servicii executate cu terți (inclusiv cursuri pentru perfecționarea personalului, colaboratori, comisioane și onorarii, publicitate, deplasări, detașări și transferuri, cheltuieli poștale și taxe de telecomunicații);
- i) cheltuieli legate de personal (salarii, diurne, prime, alte drepturi acordate conform prevederilor legale în vigoare cu respectarea art. 17 lit. u);
- j) cheltuieli cu despăgubiri plătite de OTS terților pentru efectuarea lucrărilor de mentenanță, stabilite conform prevederilor legale în vigoare;
- k) cheltuieli privind asigurările, protecția socială și alte acțiuni sociale;
- l) salarii/indemnizații/sume compensatorii acordate angajaților la încetarea contractelor individuale de muncă conform unui program de restructurare a societății aprobat conform prevederilor legale în vigoare;
- m) contribuții aferente fondului de salarii, conform obligațiilor și în limita valorilor/procentelor stabilite prin legislația în vigoare.

Art. 30. Costurile de operare și mentenanță controlabile nu includ cheltuielile care au fost capitalizate, aferente realizării imobilizărilor corporale și necorporale finalizate sau aflate în curs de execuție, și nici valorile care la fundamentarea tarifelor de transport au fost recunoscute în investiții, dar în contabilitatea financiară a OTS au fost înregistrate drept cheltuieli de exploatare.

Art. 31. (1) La stabilirea costurilor de operare și mentenanță controlabile prognozate, ANRE are în vedere costurile cu personalul angajat, fundamentate de OTS pe baza numărului de personal angajat cu contract individual de muncă utilizat de OTS, a nivelului salarial mediu și a celorlalte costuri de personal prevăzute la art. 29. În cadrul fundamentării costurilor de personal pentru următoarea perioadă de reglementare OTS trebuie să prezinte detaliat pe categorii de funcții, pentru fiecare an al următoarei perioade de reglementare și pentru anul de referință, modalitatea de calcul a elementelor utilizate și justificări privind valorile luate în considerare și evoluția acestora de la an la an.

(2) Costurile cu securitatea muncii fundamentate de OTS sunt luate în considerare la stabilirea costurilor de operare și mentenanță controlabile prognozate. În cadrul fundamentării costurilor cu securitatea muncii pentru următoarea perioadă de reglementare OTS trebuie să prezinte detaliat, pentru fiecare an al următoarei perioade de reglementare și pentru anul de referință, modalitatea de calcul și justificări privind valorile luate în considerare și evoluția acestora de la an la an.

Art. 32. (1) Pentru costurile efectuate de OTS în relația cu societățile afiliate, ANRE are dreptul să verifice prin sondaj îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 16 alin. (1).

(2) OTS are obligația să transmită, la solicitarea ANRE, în vederea efectuării verificărilor prevăzute la alin. (1), în termenul stabilit prin solicitare, documentele care justifică îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 16 alin. (1), precum și date și informații privind

costurile și veniturile societăților afiliate care prestează serviciile/lucrările pentru care s-au realizat costurile.

(3) ANRE are dreptul să refuze motivat recunoașterea integrală sau parțială a unor costuri pentru care nu au fost transmise documentele solicitate conform prevederilor alin. (2) sau cele pentru care, prin documentele transmise de OTS conform alin. (2) nu se confirmă îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 16 alin. (1).

Art. 33. (1) În anul de referință al perioadei de reglementare p , ANRE analizează nivelul costurilor de operare și mentenanță controlabile realizat în fiecare perioadă tarifară/an al perioadei de reglementare $p-1$.

(2) La calculul venitului țintă inițial pentru primul an al celei de-a IV-a perioade de reglementare, ANRE determină suma aferentă câștigurilor de eficiență recunoscute de ANRE pentru perioada a III-a de reglementare și alocă clienților serviciului de transport 50 % din aceasta (mecanism de împărțire a câștigurilor). Această sumă se scade din venitul țintă inițial aferent primului an al perioadei de reglementare.

(3) Câștigul de eficiență reprezintă reducerea costurilor de operare și mentenanță controlabile aferente realizării lucrărilor din volumul de lucrări prognozate sau economia obținută prin diminuarea unor categorii de cheltuieli ca urmare a implementării unor măsuri organizaționale de eficientizare a activității, a încheierii unor contracte mai avantajoase cu terții, etc., în raport cu costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate. Neefectuarea de cheltuieli ca urmare a nerealizării programului de mentenanță sau a altor lucrări prognozate la începutul perioadei de reglementare nu reprezintă câștig de eficiență.

(4) Pentru calculul venitului țintă inițial aferent primului an al celei de-a IV-a perioade de reglementare, OTS fundamentează și prezintă ANRE câștigul de eficiență aferent fiecărei perioade tarifare din perioada a III-a de reglementare, susținut cu documente justificative.

(5) În situația prevăzută la alin. (4), câștigul de eficiență recunoscut de ANRE se stabilește prin analiza documentelor prezentate de OTS.

(6) În situația în care OTS nu prezintă ANRE fundamentarea prevăzută la alin. (4), valoarea aferentă diferenței dintre valoarea totală prognozată și cea realizată a programelor anuale de mentenanță din perioada a III-a de reglementare, raportate ANRE prin machetele de monitorizare, nu reprezintă câștig de eficiență.

(7) Diferența dintre costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate și cele realizate în cea de-a III-a perioadă de reglementare și corectate conform prevederilor prezentei metodologii aplicabile începând cu cea de-a IV-a perioadă de reglementare, care nu reprezintă câștig de eficiență, constituie corecție care se scade din venitul țintă inițial al primului an al celei de-a IV-a perioade de reglementare.

(8) Diferența dintre costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate și cele realizate în perioada de tranziție și corectate conform prevederilor prezentei metodologii

aplicabile începând cu cea de-a IV-a perioadă de reglementare nu reprezintă câștig de eficiență.

Art. 34. (1) Costurile de operare și mentenanță controlabile luate în calcul ca punct de referință a perioadei de reglementare p se stabilesc pe baza mediei anuale a costurilor de operare și mentenanță realizate în perioada de reglementare $p-1$ și corectate conform prevederilor prezentei metodologii, exprimată în termeni reali ai anului de referință, precum și a costurilor solicitate și fundamentate de OTS pentru anul de referință. Pentru perioada a IV- a de reglementare, la calculul mediei sunt luate în considerare și costurile de operare și mentenanță realizate în perioada de tranziție.

(2) La stabilirea nivelului costurilor controlabile realizate prevăzute la alin. (1), se ia în considerare includerea valorii contribuțiilor aferente fondului de salarii în cadrul acestei categorii de costuri.

(3) Costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate pentru fiecare an al perioadei de reglementare p nu depășesc valoarea calculată ca medie aritmetică anuală a costurilor de operare și mentenanță realizate în perioada de reglementare $p-1$ și în perioada de tranziție și corectate conform prevederilor prezentei metodologii, exprimată în termeni reali ai anului de referință, la care se adaugă jumătate din media aritmetică a câștigurilor de eficiență recunoscute de ANRE în perioada de reglementare $p-1$.

(4) Prevederile alin. (3) nu se aplică în cazul în care media anuală a costurilor de operare și mentenanță realizate în perioada de reglementare $p-1$ și în perioada de tranziție și corectate conform prevederilor prezentei metodologii este mai mare decât costurile de operare și mentenanță controlabile stabilite anterior de ANRE pentru anul de referință. În acest caz, costurile de operare și mentenanță controlabile prognozate pentru fiecare an al perioadei de reglementare p nu depășesc costurile de operare și mentenanță controlabile stabilite anterior de ANRE pentru anul de referință.

3.2. Costurile de operare și mentenanță necontrolabile

Art. 35. Costurile necontrolabile reprezintă cheltuieli de exploatare deductibile fiscal în limita prevederilor legale în vigoare, ce nu pot fi controlate de OTS și asupra cărora OTS nu poate acționa direct în scopul creșterii eficienței activității privind prestarea serviciului de transport al energiei electrice.

Art. 36. Următoarele costuri de operare și mentenanță sunt considerate necontrolabile:

- a) costuri rezultate din plata impozitelor, redevențelor, taxelor și vărsămintelor asimilate, stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autoritățile locale;
- b) costuri reglementate privind cheltuieli speciale;
- c) contribuții aferente fondului de salarii, conform obligațiilor și în limita valorilor/procentelor stabilite prin acte normative intrate în vigoare în timpul perioadei de

reglementare, suplimentar față de cele stabilite prin legislația primară în vigoare la începutul perioadei de reglementare;

d) costuri extraordinare apărute în cazuri excepționale (de exemplu: război, cutremur, acte teroriste) sau ca urmare a unor condiții meteorologice deosebite.

Art. 37. (1) Cheltuielile speciale determinate de cauze extraordinare sau evenimente aleatorii (care nu se realizează repetitiv) pot fi recuperate eșalonat pe perioada pe care aceste cheltuieli își produc efectele.

(2) În categoria cheltuielilor speciale se iau în considerare și cheltuielile aferente implementării regulamentelor europene, numai dacă acestea sunt rezonabile și adecvate în conformitate cu prevederile reglementărilor europene.

Art. 38. Costurile de operare și mentenanță necontrolabile nu includ cheltuielile care au fost capitalizate, aferente realizării imobilizărilor corporale și necorporale finalizate sau aflate în curs de execuție și nici orice valoare care la fundamentarea tarifelor de transport a fost inclusă în investiții, dar în contabilitatea financiară a OTS a fost înregistrată drept cheltuială de exploatare.

Secțiunea 4. Costurile cu amortizarea

Art. 39. (1) Costurile cu amortizarea anuală a activelor cuprinse în venitul-țintă inițial conform prevederilor art. 26 trebuie să fie identice cu costurile cu amortizarea anuală considerate la determinarea bazei reglementate a activelor prognozate conform prevederilor art. 53.

(2) Costurile cu amortizarea anuală a activelor existente la începutul primei perioade de reglementare sunt stabilite considerând o metodă liniară de amortizare pe o durată de viață de 25 ani.

(3) Costurile cu amortizarea anuală a activelor noi înregistrate în contabilitate ca mijloace fixe în cadrul unui an se calculează folosind metoda liniară, cu aplicarea duratelor normale de viață reglementate, prevăzute în anexa nr. 1.

(4) Pentru alte categorii de mijloace fixe, neincluse în anexa nr. 1, se folosesc duratele maxime de funcționare stabilite în Catalogul privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe aprobat prin hotărâre a Guvernului, sau durate mai mari decât acestea, aprobate prin decizii/hotărâri ale conducerii OTS.

Art. 40. (1) Amortizarea aferentă activelor primite cu titlu gratuit, achiziționate din fonduri nerambursabile, inclusiv cele obținute din aplicarea tarifelor de racordare noilor utilizatori, precum și cea aferentă activelor realizate din veniturile obținute de OTS din alocarea capacității de interconexiune, nu se include în costurile justificate ce stau la baza stabilirii tarifului de transport.

(2) Costul cu amortizarea reglementată prognozată/realizată se determină ca sumă a amortizării BAR inițial și a amortizării mijloacelor fixe înregistrate în contabilitate în fiecare

an și recunoscute de ANRE, ulterior datei de 1 ianuarie 2005, care sunt utilizate pentru serviciul de transport, conform formulei următoare:

$$AM_t = AM_{BARinițial} + AM_{existente} + AM_{invT} \quad (\text{lei}) \quad (3)$$

unde:

AM_t -amortizarea reglementată aferentă unui an t ;

$AM_{BARinițial}$ -amortizarea BAR inițial stabilită prin metoda liniară pentru o durată normală de viață de 25 de ani;

$AM_{existente}$ -amortizarea anuală totală a mijloacelor fixe aferente fiecărui an, înregistrate în lista de mijloace fixe a societății după data de 1 ianuarie 2005 și recunoscute de ANRE;

AM_{invT} -amortizarea mijloacelor fixe prognozate a fi puse în funcțiune/puse în funcțiune în anul t .

(4) În cadrul costurilor prognozate cu amortizarea reglementată avute în vedere pentru determinarea venitului-țintă inițial aferent unui an t al perioadei de reglementare p , pentru mijloacele fixe puse în funcțiune în anul t se consideră, în mod convențional, că luna punerii în funcțiune a mijloacelor fixe este luna decembrie.

Secțiunea 5. Costurile de achiziție a energiei electrice aferente consumului propriu tehnologic

Art. 41. (1) În anul de referință, odată cu solicitarea de aprobare a tarifelor pentru următoarea perioadă de reglementare, OTS transmite la ANRE programul de reducere a cpt, care conține procentele de cpt pe care OTS își propune să le atingă pentru fiecare an al perioadei de reglementare p , denumite ținte cpt propuse.

(2) În programul de reducere a cpt, OTS are în vedere că ținta cpt propusă pentru primul an al perioadei de reglementare p trebuie să fie cel mult egală cu media aritmetică a procentelor de cpt realizate în perioada de reglementare $p-1$.

(3) În programul de reducere a cpt, ținta cpt propusă de OTS pentru fiecare an al perioadei de reglementare, începând cu al doilea an, trebuie să fie mai mică decât cea stabilită pentru anul anterior.

(4) În programul de reducere a cpt pentru perioada a IV-a de reglementare, OTS are în vedere ca ținta cpt propusă pentru ultimul an al perioadei de reglementare să fie cel mult egală cu procentul de cpt minim realizat în oricare perioadă tarifară a perioadei a treia de reglementare.

(5) OTS are dreptul să propună ținte de cpt corespunzătoare unei pante mai mici decât cea prevăzută la alin. (4) în situația în care în perioada a IV-a de reglementare se pun în funcțiune capacități noi de producere a energiei electrice din surse regenerabile amplasate în zona de sud-est a țării, care au impact semnificativ asupra pierderilor de energie în rețeaua de transport.

Art. 42. (1) La stabilirea țăintelor cpt reglementat, ANRE are în vedere următoarele:

- a) programul de reducere a cpt prevăzut la art. 41, întocmit conform prevederilor prezentei metodologii;
- b) valorile cpt realizate și țintele anterior stabilite, precum și evoluția acestora în timp;
- c) valorile cpt și gradul de reducere al acestuia, comparativ cu nivelul mediu din țările membre UE;
- d) nivelul investițiilor realizate de OTS;
- e) alte date relevante.

(2) Țintele cpt stabilite se utilizează atât la prognoza costurilor cu CPT reglementat cât și la efectuarea corecțiilor anuale ale veniturilor datorate modificării cantităților de energie electrică aferente CPT reglementat.

Art. 43. Câștigul de eficiență obținut de OTS din realizarea unui cpt mai mic decât ținta aprobată, este lăsat la dispoziția OTS la sfârșitul perioadei de reglementare în proporție de 25%, dacă cpt realizat este mai mic decât ținta de cpt reglementat aprobată pentru fiecare an al perioadei de reglementare.

Art. 44. Prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru asigurarea CPT prognozat pentru perioada de reglementare p se determină în anul de referință ca medie a prețurilor de achiziție realizate de operatorii de rețea (operatorii de distribuție și OTS) pe o perioadă de 2 semestre consecutive, anterioare perioadei p , recalculate prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT, medie stabilită după eliminarea celor două valori extreme.

Secțiunea 6. Costurile necesare eliminării congestiilor prin redispecerizare

Art. 45. (1) În anul de referință, odată cu solicitarea de aprobare a tarifelor pentru următoarea perioadă de reglementare, OTS transmite ANRE fundamentarea costurilor reglementate necesare eliminării congestiilor prin redispecerizare apărute ca o consecință a funcționării pieței de energie electrică, pentru perioada de reglementare p .

(2) Pentru perioada de reglementare p , costurile reglementate necesare eliminării congestiilor prin redispecerizare apărute ca o consecință a funcționării pieței de energie electrică se estimează de către OTS la aceeași valoare pentru fiecare an, ținând seama de media costurilor recunoscute de ANRE în anii tarifari din perioada de reglementare anterioară, medie obținută după eliminarea valorilor extreme aferente congestiilor cu costuri foarte mari în raport cu media anuală.

Art. 46. (1) La recunoașterea costurilor necesare eliminării congestiilor prin redispecerizare nu se iau în considerare costurile aferente congestiilor apărute ca urmare a retragerilor din exploatare a elementelor rețelelor electrice de transport. OTS ia măsurile necesare, astfel încât să se evite apariția congestiilor de rețea pe durata rețehnologizărilor sau a operării și mentenanței. Stabilirea programului anual de retrageri din exploatare și a perioadelor pe care

se consideră retragerile respective ale rețelelor electrice de transport ține seama de programul de opriri ale grupurilor generatoare și ale rețelelor electrice de distribuție, convenite cu producătorii și cu operatorii de distribuție.

(2) Costurile necesare eliminării congestiilor apărute ca urmare a acțiunii unui terț se iau în considerare la stabilirea costurilor reglementate numai în situațiile în care OTS are obligația legală de a suporta costurile respective.

(3) Costurile necesare eliminării congestiilor apărute ca urmare a retragerilor accidentale ale elementelor rețelei electrice de transport provocate de evenimente excepționale (de exemplu: război, cutremur, acte teroriste) sau de condiții meteorologice deosebite se iau în considerare la stabilirea costurilor reglementate.

Art. 47. Pentru recunoașterea costurilor aferente unei congestii, OTS are obligația de a transmite la ANRE, în termenul de depunere a monitorizării lunare aferente perioadei în care s-a produs congestia, o informare detaliată în care să se regăsească cel puțin următoarele:

- a) condițiile care au condus la apariția congestiei;
- b) costurile cu eliminarea congestiei și justificarea acestora.

Secțiunea 7. Costurile și veniturile aferente transportului de energie electrică între OTS-uri

Art. 48. (1) În anul de referință, odată cu solicitarea de aprobare a tarifelor pentru următoarea perioadă de reglementare, OTS transmite ANRE fundamentarea costurilor și veniturilor aferente transportului de energie electrică între OTS-uri, pentru perioada de reglementare *p*.

(2) Pentru perioada de reglementare *p*, costurile și veniturile aferente transportului de energie electrică între OTS-uri se estimează de către OTS la aceeași valoare pentru fiecare an, ținând seama de media valorilor recunoscute în perioada de reglementare anterioară.

Art. 49. (1) Costurile OTS datorate transportului de energie electrică între OTS-uri pentru anul *t*, se propun de OTS în conformitate cu procedura Mecanismul de compensare a efectelor utilizării rețelelor electrice de transport pentru tranzite de energie electrică între Operatorii de Transport și de Sistem și se aprobă de ANRE.

(2) Veniturile care se realizează din utilizarea SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice se obțin prin aplicarea tarifului reglementat pentru schimburile de energie electrică cu țările perimetrice, potrivit mecanismului de compensare prevăzut la alin. (1) în conformitate cu prevederile art. 49 din *Regulamentul (UE) nr. 2019/943* și ale *Regulamentului (UE) nr. 838/2010*.

(3) Tariful reglementat aferent utilizării SEN pentru schimburile de energie electrică programate cu țările perimetrice prevăzut la alin. (2) se determină de ENTSO-E și se justifică de OTS.

Secțiunea 8. Baza reglementată a activelor

Art. 50. (1) BAR include valoarea netă a activelor corporale și necorporale corespunzătoare patrimoniului privat al companiei și valoarea netă a activelor aparținând domeniului public al statului finanțate integral din surse proprii, rezultate în urma investițiilor eficiente.

(2) Activele incluse în *BAR* trebuie să fie cele utilizate de OTS pentru prestarea serviciului de transport. Pentru activele comune serviciului de transport și serviciului de sistem sau altor servicii, OTS prezintă cheia de alocare între acestea, însoțită de justificări, utilizând o metodă de alocare similară celei prevăzute la art. 13 referitoare la costuri. Dacă activele utilizate pentru prestarea serviciului de transport sunt utilizate și pentru alte activități, valoarea inclusă în *BAR* este ajustată cu gradul de utilizare al activelor pentru serviciul de transport.

(3) ANRE controlează volumul activelor incluse în *BAR*, astfel încât să nu existe costuri determinate de decizii incorecte sau de o structură a activelor care nu mai corespunde condițiilor economice, dar și să se asigure viabilitatea financiară a OTS.

(4) *BAR* nu include: valoarea investițiilor financiare în alte activități în afara serviciului de transport, valoarea investițiilor realizate din contribuții financiare, valoarea investițiilor având ca sursă de finanțare veniturile obținute din alocarea capacității de interconexiune și valoarea amortizărilor corespunzătoare acestora.

(5) *BAR* nu include mijloacele fixe a căror folosință este obținută prin contract de închiriere/comodat de la terți sau rezultă din lucrări de investiții care vizează mijloace fixe obținute în acest fel, precum și mijloacele fixe a căror folosință este cedată terților prin contract de închiriere/comodat, fie și parțial.

(6) Prin derogare de la prevederile alin. (5), se mențin în *BAR* imobilizările corporale de natura clădirilor, utilizate ca sedii și puncte de lucru pentru activitatea de transport a energiei electrice, a căror folosință este cedată parțial terților prin contract de închiriere.

(7) *BAR* nu include terenurile, activele circulante (cu excepția licențelor și brevetelor), activele puse în conservare sau stocurile, inclusiv mijloacele fixe aflate în depozit.

(8) Nu se includ în *BAR* cheltuielile efectuate pe parcursul realizării unui mijloc fix recepționat, pus în funcțiune sau dat în folosință, dar care nu au fost incluse de OTS în valoarea mijlocului fix la data recepției.

Art. 51. (1) OTS este obligat să transmită anual, odată cu documentația de solicitare de tarife, o situație a imobilizărilor pentru care au fost încheiate contracte de cedare a folosinței, precum și a celor care au intrat în conservare și să le includă în lista mijloacelor fixe scoase din funcțiune anual.

(2) Situația transmisă de OTS conform alin. (1) în primul an al perioadei a IV-a de reglementare trebuie să cuprindă mijloacele fixe existente care îndeplinesc condițiile de la art. 50 alin. (5), cu excepția activelor prevăzute la art. 50 alin. (6), în vederea eliminării acestora din *BAR*.

Art. 52. (1) Pentru calculul bazei reglementate a activelor aferente activității de transport existente la începutul perioadei de reglementare p , ANRE ia în considerare următoarele:

- a) valoarea activelor corporale și necorporale amortizabile, corespunzătoare patrimoniului privat al companiei de transport și valoarea activelor aparținând domeniului public al statului finanțate integral din surse proprii, din registrul mijloacelor fixe acceptate în BAR de la data de 30 iunie a ultimei perioade tarifare a perioadei de reglementare $p-1$, sau 31 decembrie a anului de referință al perioadei de reglementare p ;
- b) amortizarea reglementată anuală aferentă activelor prevăzute la lit. a).

(2) În ultima perioadă tarifară/anul de referință a /al fiecărei perioade de reglementare, OTS poate solicita ANRE recunoașterea reevaluării activelor pe baza studiilor de reevaluare efectuate conform prevederilor legale în vigoare.

(3) Valoarea acceptată a activelor patrimoniului privat al OTS și a bunurilor aparținând domeniului public al statului finanțate integral din surse proprii OTS, la sfârșitul unei perioade de reglementare, inclusiv cea determinată de reevaluarea unor grupe de active, nu va depăși valoarea cumulată a ratei inflației pe perioada respectivă de reglementare, aplicată la valoarea BAR_{p-1} la data de 1 ianuarie a primului an al perioadei de reglementare $p-1$, conform prevederilor art. 54.

Art. 53. (1) Valoarea medie a bazei reglementate a activelor ($BAR_{med,t}$) pentru fiecare an tarifar t se stabilește cu formula:

$$BAR_{med,t} = (BAR_{t-1} + BAR_t) / 2 \quad (\text{lei}) \quad (3^{\wedge}1)$$

unde:

BAR_{t-1} reprezintă baza reglementată a activelor la sfârșitul anului $t-1$;

BAR_t – baza reglementată a activelor la sfârșitul anului t , care se calculează cu formula:

$$BAR_t = BAR_{t-1} + IA_t - EA_t - AM_t \quad (\text{lei}) \quad (4)$$

unde:

IA_t – intrările de active puse în funcțiune și recunoscute de ANRE în cursul anului t , pentru care se înregistrează amortizare;

EA_t – ieșirile pentru activele scoase din funcțiune sau valoarea rămasă de amortizat a activelor casate, vândute, cedate în cursul anului t , inclusiv a celor existente la începutul primei perioade de reglementare;

AM_t – suma dintre amortizarea anuală aferentă activelor ce compun BAR_{t-1} și cea aferentă activelor puse în /scoase din funcțiune în anul t , inclusiv a celor existente la începutul primei perioade de reglementare:

- în luna decembrie a anului t , pentru valorile prognozate,

- în luna anului t în care mijloacele fixe au fost înregistrate/scoase în/din contabilitate, pentru valorile realizate, calculate folosindu-se metoda liniară, cu aplicarea duratelor de amortizare reglementate.

(2) Baza reglementată a activelor la data de 31 decembrie a anului $t-1$ este egală cu baza reglementată a activelor la data de 1 ianuarie a anului t .

(3) Baza reglementată a activelor prognozată pentru perioada de reglementare p se exprimă în termeni reali ai anului de referință.

Art. 54. (1) La trecerea de la o perioadă de reglementare la alta, valoarea BAR_p , estimată a fi realizată la data de 31 decembrie a ultimului an al perioadei de reglementare $p-1$, se stabilește cu formula (5) (unde k reprezintă numărul de ani ai perioadei de reglementare, la care se adaugă perioada de tranziție):

$$BAR_p = BAR_{p-1} \times \prod_{t=1}^k (1 + RI_t) + \sum_{t=1}^{k-1} \left[(IA_t - EA_t - AM_t) \times \prod_{i=t+1}^k (1 + RI_i) \right] + IA_k - EA_k - AM_k$$

(lei) (5)

și include:

- a) valoarea BAR_{p-1} la începutul primei perioade tarifare/primului an a al perioadei de reglementare $p-1$;
- b) valorile intrărilor, ieșirilor de active realizate în perioadele tarifare ale perioadei de reglementare $p-1$ și în perioada de tranziție și ale amortizărilor corespunzătoare, exprimate în termeni nominali, utilizând ratele inflației;
- c) valoarea procentuală realizată a ratei inflației pentru perioadele tarifare realizate, respectiv estimată pentru anul de referință.

(2) Corecția de venituri aferentă intrărilor/ieșirilor de mijloace fixe realizate și recunoscute de ANRE în perioada de tranziție se realizează în primul an al perioadei de reglementare p , odată cu efectuarea corecțiilor anuale.

Art. 55. (1) În cadrul formulelor prevăzute la art. 53 alin. (1) și art. 54 se iau în considerare ieșirile de active existente la începutul primei perioade de reglementare, după cum urmează:

- a) pentru mijloacele fixe scoase din gestiune până la data de 31.12.2019 inclusiv, valoarea considerată pentru ieșirea unui activ este egală cu valoarea rămasă neamortizată a acestuia la data de 31.12.2019, calculată cu luarea în considerare a amortizării stabilite prin metoda liniară pentru o durată normală de viață de 25 de ani, pornind de la valoarea inițială a mijloacelor fixe egală cu valoarea rămasă neamortizată la începutul primei perioade de reglementare, comunicată de OTS;
- b) pentru mijloacele fixe scoase din gestiune începând cu data de 01.01.2020, valoarea considerată pentru ieșirea unui activ este egală cu valoarea rămasă neamortizată aferentă lunii în care are loc ieșirea, calculată conform prevederilor lit. a).

(2) OTS este obligat să includă mijloacele fixe existente la începutul primei perioade de reglementare și ieșite din gestiune, în lista Ieșirilor de Mijloace Fixe din BAR care se transmite anual la ANRE, cu valoarea rămasă neamortizată calculată conform prevederilor alin. (1).

Secțiunea 9. Investiții

Art. 56. (1) OTS are obligația de a înainta ANRE spre aprobare la data de 1 iulie în anul de referință, planul anual de investiții pe surse de finanțare, pentru fiecare an al perioadei de reglementare p .

(2) Planul de investiții trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) cel puțin 80 % din obiectivele de investiții planificate sunt cele cuprinse în planul de dezvoltare a RET pe 10 ani aprobat de ANRE,
- b) durata medie de amortizare aferentă mijloacelor fixe prognozate a fi puse în funcțiune în anul t , determinată ca raport între valoarea totală de inventar și valoarea amortizării anuale cumulate a acestora să fie mai mare de 20 ani,
- c) amortizarea anuală cumulată a mijloacelor fixe cu durată normală de funcționare mai mică de 10 ani, să nu depășească 20 % din valoarea anuală cumulată a amortizării mijloacelor fixe prognozate a fi puse în funcțiune în anul t .

(3) Planul de investiții prevăzut la alin. (1) se fundamentează cel puțin prin:

- planul de dezvoltare a rețelei de transport pe 10 ani aprobat de ANRE,
- studiile de fezabilitate pentru proiectele programate a se realiza în primii 3 ani ai perioadei de reglementare,
- fundamentarea proiectului realizată în cadrul companiei, pentru proiectele programate a se realiza în ultimii 2 ani ai perioadei de reglementare și
- demonstrarea necesității, oportunității și eficienței fiecărui proiect de investiții.

(4) Fundamentarea planului de investiții conține evaluarea fiecărui proiect, pe baza costurilor specifice ale elementelor de rețea relevante.

(5) Fiecare proiect de investiție și valoarea acestuia se justifică în funcție de scopul urmărit, cum ar fi, fără a se limita la:

- i. înlocuirea mijloacelor fixe uzate, cu durată de viață depășită;
 - ii. reducerea CPT;
 - iii. îmbunătățirea calității serviciului de transport;
 - iv. creșterea capacității de transport a rețelei electrice;
 - v. creșterea capacităților de interconexiune;
 - vi. asigurarea de măsuri de securitate cibernetică –cybersecurity a RET
- cu ierarhizarea proiectelor în funcție de rezultatul estimat.

(6) Pentru fiecare proiect din planul de investiții se stabilesc beneficiile specifice urmărite (îmbunătățirea indicatorilor de performanță a serviciului de transport, reducerea CPT

în RET, reducerea OPEX etc.) și se determină/cuantifică ex-ante valorile estimate ale acestora, în vederea monitorizării ex-post a rezultatelor obținute, conform anexei nr. 16.1 și anexei nr. 16.2.

(7) Lucrările planificate a fi realizate în perioada de reglementare *p-1* și în perioada de tranziție care nu au fost realizate integral, se includ în planul de investiții aferent perioadei de reglementare *p*.

(8) Elaborarea planului de dezvoltare a RET pe 10 ani și a planului de investiții se realizează pe baza unei proceduri interne de planificare și gestiune a investițiilor, întocmită de OTS.

(9) OTS supune dezbaterii publice planul de dezvoltare a RET pe 10 ani înainte de depunerea acestuia la ANRE în vederea aprobării.

Art. 57. (1) ANRE poate limita valoarea planului de investiții precum și costurile aferente amortizării, astfel încât să nu fie depășite limitele de creștere a tarifelor, prevăzute la art. 114.

(2) În cazul unei documentații complete transmise de OTS, dacă ANRE nu înștiințează OTS că respinge planul prevăzut la alin. (1), acesta se consideră ca fiind aprobat și inclus în BAR.

(3) În cazul în care OTS nu transmite planul de investiții în conformitate cu prevederile art. 56 și informațiile/documentele suplimentare solicitate, ANRE are dreptul de a stabili valoarea planului de investiții pentru fiecare an al perioadei de reglementare, având în vedere planul de dezvoltare a RET pe 10 ani, în vigoare.

(4) ANRE are dreptul să nu aprobe investițiile propuse de OTS spre aprobare, dacă acestea nu pot fi probate ca eficiente.

Art. 58. În accepțiunea prezentei metodologii, prin *investiție realizată* se înțelege acea investiție finalizată și inclusă în lista de mijloace fixe a companiei, pentru care se înregistrează amortizare.

Art. 59. (1) ANRE are dreptul de a analiza în orice moment orice investiție anterior aprobată, din punct de vedere al oportunității și eficienței acesteia și de a elimina din BAR mijloacele fixe rezultate din investiții realizate care nu pot fi probate ca eficiente.

(2) Aprobarea și monitorizarea investițiilor în rețeaua electrică de transport se realizează de ANRE pe baza unor criterii obiective și transparente în conformitate cu prevederile cadrului de reglementare aplicabil.

(3) În scopul probării eficienței fiecărui proiect realizat din planul de investiții, OTS transmite la ANRE:

a) un memoriu de justificare, din care să rezulte beneficiile specifice obținute în urma realizării acestora determinate valoric, prin comparație cu beneficiile determinate/cuantificate ex-ante în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (6);

b) documentele de promovare, cum ar fi: referatul de necesitate/nota de fundamentare, studiul de fezabilitate, tema de proiectare, comanda de proiectare, proiectul tehnic, caietul de

sarcini, contractul de execuție/de achiziție; aceste documente se transmit în format electronic, organizate pe lucrări, cu respectarea codificării acestora din planul anual de investiții;

c) documentele complete de finalizare cum ar fi: bonuri de consum, situații de plată, aprobări la plată, procese verbale de recepție la terminarea lucrării, procese verbale de punere în funcțiune, fișa contabilă a mijlocului fix, lista mijloacelor fixe la care s-au realizat lucrări de îmbunătățire a parametrilor tehnici din care să rezulte valoarea acestora înainte și după realizarea investiției, alte documente din care să rezulte valoarea investiției; aceste documente se transmit în format electronic, organizate pe lucrări, cu respectarea codificării acestora din planul anual de investiții.

Art. 60. (1) ANRE verifică dacă nerealizarea investițiilor este un rezultat al supradimensionării proiectelor de investiții sau al renunțării/amânării realizării unora dintre acestea.

(2) În situația prevăzută la alin. (1), ANRE reduce veniturile reglementate aferente următorilor ani ai perioadei de reglementare cu valoarea costurilor de capital care, conform documentelor puse la dispoziție de OTS la solicitarea ANRE, se dovedesc a fi nerealizabile în cursul acestor ani.

Art. 61. (1) Realizarea unor investiții suplimentare față de cele incluse în planul de investiții aprobat de ANRE pentru perioada de reglementare $p-1$ sau realizarea unor investiții la o valoare mai mare decât cea aprobată în cadrul planului, precum și nerealizarea unor obiective investiționale, trebuie justificată de OTS și aprobată în prealabil de ANRE.

(2) Orice creștere a valorii planificate a unei lucrări de investiții față de valoarea aprobată din planul de investiții se fundamentează de către OTS în conformitate cu prevederile art. 39 și reprezintă lucrare suplimentară față de planul aprobat.

(3) Nu se includ în valoarea investițiilor dobânzile, comisioanele bancare și diferențele de curs valutar aferente creditelor furnizor pentru finanțarea immobilizărilor corporale și necorporale puse în funcțiune.

(4) Activele înregistrate ca mijloace fixe ca urmare a investițiilor realizate suplimentar cu aprobarea ANRE, datorită unor condiții excepționale față de planul aprobat în cadrul unei perioade de reglementare $p-1$, se introduc în BAR la începutul perioadei de reglementare p , cu valoarea rămasă de amortizat.

Art. 62. (1) Lucrările realizate suplimentar față de planul de investiții aferent perioadei de reglementare $p-1$, cu aprobarea prealabilă a ANRE, se fundamentează în conformitate cu prevederile de la art. 56.

(2) Lucrările realizate suplimentar față de planul de investiții aferent perioadei de reglementare $p-1$, pentru care nu a fost solicitată aprobarea prealabilă prevăzută la art. 61 sau care au fost respinse de ANRE, nu sunt incluse în BAR.

Art. 63. (1) Până la data de 1 februarie a fiecărui an t al perioadei de reglementare p , OTS transmite planul anual de investiții aferent anului t , detaliat pe lucrări de investiții/mijloace fixe, data punerii în funcțiune, sursa de finanțare, cu respectarea valorii anuale aprobate.

(2) Orice propunere de modificare a planului prevăzut la alin. (1) se transmite spre aprobare la ANRE, până la data de 1 octombrie a fiecărui an t , cu respectarea valorii totale aprobate anterior.

(3) OTS are obligația de a realiza proiectele de investiții prevăzute în planul anual de investiții transmis în conformitate cu prevederile alin. (1) și, după caz, modificat în conformitate cu prevederile alin. (2), aprobat de ANRE.

(4) OTS are obligația de a realiza anual investiții care au ca rezultat imobilizări corporale și necorporale aparținând RET în valoare de cel puțin 95 % din valoarea totală a acestora cuprinse în planul anual de investiții aprobat de ANRE pentru anul respectiv, cu respectarea prevederilor prezentei metodologii.

(5) La analizarea gradului de îndeplinire a planului anual de investiții prevăzut la alin. (1) sau astfel cum a fost modificat conform prevederilor alin. (2) se iau în considerare lucrările care au ca rezultat imobilizări corporale și necorporale aparținând RET realizate până la data de 1 aprilie a anului calendaristic următor precum și documentele transmise de operator care justifică întârzierile investițiilor nerealizate până la această dată.

(6) OTS are obligația de a realiza anual lucrări de mentenanță preventivă în valoare de cel puțin 95 % din valoarea totală a planului anual de mentenanță preventivă transmis conform prevederilor cadrului de reglementare privind monitorizarea activității de transport și de sistem.

Art. 64. (1) Planul de investiții este defalcat de OTS pe cele 3 categorii prevăzute la alin. (2).

(2) OTS ierarhizează proiectele de investiții după cum urmează:

a) **proiecte esențiale**, în sensul proiectelor de investiții care au ca scop crearea de active imobilizate esențiale, destinate să asigure siguranța în funcționare a rețelei de transport și a SEN, eliminarea congestiilor sistematice, precum și asigurarea capacității rețelei de transport de a face față pe termen mediu fluxurilor de energie ce trebuie transportate prin SEN sau spre/dinspre sistemele vecine, cu respectarea condițiilor de siguranță și continuitate stabilite de normele tehnice în vigoare. Pot fi proiecte esențiale următoarele:

1. noi linii de interconexiune sau elemente interne de rețea electrică de transport care contribuie semnificativ la creșterea capacității de interconexiune cu sistemele vecine;

2. noi linii sau stații care contribuie esențial la realizarea scopurilor enunțate mai sus;

3. creșterea capacității liniilor/stațiilor existente care sunt supraîncărcate sau care nu mai asigură condiții de siguranță/continuitate datorită evoluției sau involuției producției /consumului în zonă;

4. instalații pentru compensarea factorului de putere;

5. investiții care intră în componența proiectelor incluse în lista proiectelor de interes comun, stabilită în baza Regulamentului (UE) nr. 347/2013;

6. protecția infrastructurii critice cu grad de criticitate mare - doar proiecte destinate evitării producerii unor evenimente iminente și care pot avea consecințe la nivelul siguranței ansamblului SEN, consecințe catastrofice sau care pot conduce la pierderi de vieți omenești.

b) **proiecte necesare** în sensul proiectelor de investiții care au ca scop crearea de active imobilizate necesare, destinate modernizării rețelei electrice de transport, reducerii CPT, asigurării calității și performanței serviciului de transport conform normelor și standardelor aplicabile. Pot fi proiecte necesare următoarele:

1. proiecte care au ca scop sau conduc la creșterea capacității de transport fără a include realizarea de linii sau stații electrice noi;

2. re tehnologizarea și modernizarea liniilor/stațiilor existente care au parametri tehnici necorespunzători în conformitate cu normele în vigoare (de exemplu: întreruptoare care au puteri de scurtcircuit depășite datorită dezvoltării rețelei electrice de transport, înlocuirea echipamentelor existente amortizate ai căror parametri tehnici nu mai corespund cu normativele în vigoare și care nu mai asigură respectarea indicatorilor de performanță și calitate a serviciului de transport);

3. înlocuirea echipamentelor pentru respectarea condițiilor de mediu;

4. protecția infrastructurii critice cu grad de criticitate mare și mediu – proiecte destinate evitării producerii unor evenimente care nu prezintă risc iminent de producere, dar pot avea consecințe semnificative.

c) **proiecte justificabile** în sensul proiectelor de investiții care au ca scop crearea de active imobilizate ce pot fi justificate prin cheltuielile generate în raport cu beneficiul pe care îl aduc clienților. Pot fi proiecte justificabile următoarele:

1. înlocuirea echipamentelor existente distruse, deteriorate sau depășite moral, pentru care nu există piese de schimb și pentru care nu mai pot fi executate lucrări de mentenanță corespunzătoare;

2. modificarea liniilor electrice prin creșterea nivelului de tensiune;

3. înlocuirea conductoarelor/transformatoarelor pentru reducerea CPT;

4. dublarea circuitelor sau a transformatoarelor pentru îmbunătățirea siguranței în funcționare sau pentru reducerea CPT.

5. protecția infrastructurii critice cu grad de criticitate redus.

6. dotări - echipamente de lucru, utilaje independente, echipamente pentru asigurarea securității muncii, calculatoare, software, echipamente hardware, autovehicule etc., care sunt necesare pentru desfășurarea serviciului de transport, dar nu reprezintă imobilizări corporale și necorporale aparținând RET.

Art. 65. Dacă anumite active existente sunt utilizate pentru mai multe activități ale OTS, atunci acesta precizează distinct veniturile anuale rezultate din utilizarea acestor active, precum și costurile anuale aferente altor activități în afara celei de transport.

Secțiunea 10. Rentabilitatea bazei reglementate a activelor

Art. 66. $RBAR_t$ pentru fiecare an t al perioadei de reglementare p se obține prin aplicarea ratei reglementate a rentabilității la valoarea medie a bazei reglementate a activelor, corespunzătoare anului respectiv, conform formulei:

$$RBAR_t = RRR \times BAR_{med,t} \quad (\text{lei}) \quad (6)$$

unde :

RRR reprezintă rata reglementată a rentabilității, în termeni reali, înainte de impozitare;

$BAR_{med,t}$ – valoarea medie a bazei reglementate a activelor pentru anul t .

Art. 67. RRR , în valori reale, se obține pe baza costului mediu ponderat al capitalului înainte de impozitare, conform formulei:

$$RRR = CCP \times Kp / (1 - T) + CCI \times Ki \quad (\%) \quad (7)$$

unde:

CCP reprezintă costul capitalului propriu în termeni reali, calculat după impozitare, recunoscut de ANRE. Calculul costului capitalului propriu se efectuează conform formulei:

$$CCP = Rf + \beta_e \times (Rm - Rf) \quad (\%) \quad (8)$$

unde:

R_f reprezintă rata reală a rentabilității investițiilor considerate fără risc (de exemplu, dobânda la obligațiunile de stat/bonuri de trezorerie);

β_e – coeficient care exprima corelația dintre venitul rezultat din portofoliul de piață și venitul individual al societății reprezentând o comparație a riscului de piață;

R_m – rata rentabilității pe piața acțiunilor (venitul așteptat din portofoliul de piață);

$(R_m - R_f)$ – prima riscului de piață;

$\beta_e (R_m - R_f)$ - prima de risc în valoare procentuală;

CCI reprezintă costul capitalului împrumutat în termeni reali, calculat înainte de impozitare, recunoscut de ANRE (%);

Kp – ponderea capitalului propriu în total capital, stabilită de ANRE;

Ki – ponderea capitalului împrumutat în total capital, stabilită de ANRE; $Ki = (1 - Kp)$;

T – rata impozitului pe profit.

Art. 68. Costul capitalului împrumutat se calculează pe baza dobânzii curente la un împrumut eficient și bine gestionat de pe o piață de capital națională sau internațională relevantă, cu caracteristici asemănătoare cu piața financiară internă.

Art. 69. În cazul în care costul real al capitalului împrumutat depășește nivelul dobânzii curente pe o piață internă sau externă de capital, ANRE solicită informații suplimentare asupra motivelor apariției acestei diferențe. Dacă OTS furnizează documente incomplete sau insuficiente, ANRE stabilește costul capitalului împrumutat fără consultarea OTS.

Art. 70. ANRE poate decide calcularea costului capitalului împrumutat, însumând rata investițiilor fără risc cu prima de risc reprezentând randamentul adițional care remunerează riscul suplimentar asumat de creditori.

Art. 71. Pe parcursul anului de referință al unei perioade de reglementare, ANRE poate iniția un proces de consultare pentru stabilirea structurii capitalului ce este luată în calcul la stabilirea ratei reglementate a rentabilității. OTS poate să propună și ANRE poate să decidă o structură a capitalului, ținând cont și de structura standard a unor societăți internaționale cu activități similare, precum și de condițiile și riscul pieței interne de electricitate.

Art. 72. (1) Valoarea RRR se stabilește și se aprobă prin ordin de către ANRE cu cel puțin 3 luni înainte de începerea unei perioade de reglementare.

(2) Pentru evitarea recunoașterii în cadrul structurii tarifelor reglementate de transport a unor costuri de capital excesive, ANRE are dreptul să revizuiască anual, în anul $t-1$, valoarea RRR aplicată la stabilirea tarifelor de transport pentru anul t , în funcție de evoluția valorilor parametrilor luați în considerare la determinarea acesteia.

Secțiunea 11. Profilarea veniturilor – determinarea factorului de liniarizare $X_{final, liniar}$ și a veniturilor liniarizate

Art. 73. Între anii t ai unei perioade de reglementare p este posibil să apară diferențe mari între valorile venitului-țintă inițial, din cauza unor diferențe mari între valorile planurilor anuale de investiții. Aceste diferențe se diminuează utilizând o metodă de liniarizare a veniturilor prin considerarea unui singur factor $X_{final, liniar}$ pe întreaga perioadă de reglementare, aplicabil venitului de referință.

Art. 74. La determinarea factorului $X_{final, liniar}$, ANRE ia în considerare:

- a) îmbunătățirea prognozată a productivității OTS ($X_{inițial, eficiență}$);
- b) prognoza costurilor anuale;
- c) planul de investiții (mijloacele fixe aferente) aprobat de ANRE și baza reglementată a activelor;
- d) cerința de liniarizare a veniturilor.

Art. 75. (1) Valoarea unică a factorului de liniarizare ($X_{final, liniar}$) se determină astfel încât valoarea netă actualizată a fluxului de venituri liniarizate ($V_{liniarizat, t}$) pe întreaga perioadă de reglementare să fie egală cu valoarea actualizată a venitului țintă inițial ($V_{țintă inițial, t}$) pe aceeași perioadă de reglementare.

(2) Calculul valorii nete actualizate a fluxului de venituri liniarizate utilizează RRR ca factor de actualizare:

$$\sum_{t=1}^k \left[\frac{1}{(1+RRR)^t} \times (1 - X_{final,liniar})^t \times V_{referinta} \right] = \sum_{t=1}^k \left[\frac{1}{(1+RRR)^t} \times V_{\text{țintă initial,t}} \right]$$

(lei) (9)

unde:

k - reprezintă numărul de ani t din perioada de reglementare p .

Art. 76. Factorul de liniarizare $X_{final,liniar}$ determinat pe baza formulei (9) se utilizează la calculul veniturilor liniarizate, în termeni reali, conform formulei:

$$V_{liniarizat,t} = V_{referință} \times (1 - X_{final,liniar})^t \quad (\text{lei}) (10)$$

Secțiunea 12. Calculul venitului reglementat . Formula de reglementare de tip venit plafon

Art. 77. Venitul reglementat ($V_{reglementat,t}$) al serviciului de transport pentru fiecare perioadă tarifară t se calculează cu formula de mai jos:

$$V_{reglementat,t} = (1 - X_{final,liniar})^t \times V_{referință} \times \prod_{1}^t (1 + RI_t) + KV_{t,c} + KV_{t,s} \quad (\text{lei}) (11)$$

unde:

t – an din cadrul perioadei de reglementare p

RI_t - valoarea procentuală a ratei inflației - realizată pentru anii anteriori anului t și prognozată în anul $t-1$ pentru anul t ; valorile ratei inflației sunt furnizate de instituțiile abilitate;

$X_{final,liniar}$ - variația procentuală de la un an la altul a venitului liniarizat;

$V_{referință}$ - venitul determinat pentru anul de referință, conform definiției de la secțiunea 1;

$(1 - X_{final,liniar})^t \times V_{referință}$ - venitul liniarizat aferent anului t ;

$KV_{t,c}$ - suma algebrică a corecțiilor venitului liniarizat din orice an t al perioadei de reglementare p , rezultate ca urmare a erorilor de prognoză a cantităților de energie electrică introdusă în rețele, extrasă din rețele, a costurilor de achiziție a CPT, a costurilor necesare eliminării congestiilor, a costurilor datorate transportului de energie electrică între OTS-uri, a nerealizării programului de investiții aprobat, a costurilor de operare și mentenanță și a veniturilor din alte activități, față de valorile realizate în anul $t-2$, precum și ca urmare a diferențelor rezultate din aplicarea ratei inflației realizate în raport cu rata inflației prognozate/estimate pentru anul $t-2$;

$KV_{t,s}$ - corecție a venitului liniarizat din orice an t al perioadei de reglementare p , reprezentând premierile/penalizările pentru realizarea/nerealizarea indicatorilor de performanță a

serviciului de transport peste/sub cei aprobați de ANRE pentru anul $t-2$; la determinarea acestei corecții se au în vedere prevederile art. 115 alin. (1).

Secțiunea 13. Factorii de corecție a venitului

Art. 78. (1) Factorul de corecție a venitului liniarizat ($KV_{t,c}$) din anul t al perioadei de reglementare p , rezultat ca urmare a erorilor de prognoză a valorilor pentru anul $t-2$ față de valorile realizate în anul $t-2$ se calculează cu formula:

$$KV_{t,c} = \pm \Delta V_t(Q_{t-2}) \pm \Delta V_t(CPT_{t-2}) - \Delta V_t(MEN_{t-2}) - \Delta V_t(PERS_{t-2}) - \Delta V_t(SSM_{t-2}) - \Delta V_t(CCDIF_{t-2}) \pm \Delta V_t(CON_{t-2}) \pm \Delta V_t(CNC_{t-2}) \pm \Delta V_t(TI_{t-2}) \pm \Delta V_t(AA_{t-2}) - \Delta V_t(I_{t-2}) + \Delta V_t(RI_{t-2})$$

(lei) (12)

unde:

$\Delta V_t(Q_{t-2})$ - factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între cantitatea de energie electrică introdusă în rețele/extrasă din rețele prognozată și cea realizată în anul $t-2$;

$\Delta V_t(CPT_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile prognozate pentru cantitatea de energie electrică și pentru prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru acoperirea consumului propriu tehnologic ținând seama de cpt reglementat, și cele realizate în anul $t-2$;

$\Delta V_t(MEN_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile prognozate și cele realizate în anul $t-2$ ale costurilor controlabile cu lucrările de mentenanță altele decât costurile cu personalul;

$\Delta V_t(PERS_{t-2})$, $\Delta V_t(PERS_{t-2})$ – factori de corecție a venitului, aplicați în perioada tarifară t , care se datorează diferenței între valorile prognozate ale costurilor controlabile cu personalul, respectiv cu securitatea muncii și cele realizate în anul $t-2$;

$\Delta V_t(CCDIF_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile prognozate și cele realizate în anul $t-2$ ale costurilor controlabile altele decât cele prevăzute la lit. c) și d);

$\Delta V_t(CON_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile reglementate prognozate și cele realizate pe piața de echilibrare în anul $t-2$ ale costului eliminării congestiilor;

$\Delta V_t(CNC_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile prognozate ale costurilor necontrolabile de operare și mentenanță și cele realizate în anul $t-2$;

$\Delta V_t(TI_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile prognozate și cele realizate ale obligațiilor de plată rezultate ca urmare a transportului de energie electrică între OTS-uri (TI) în anul $t-2$;

$\Delta V_t(AA_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferenței între valorile prognozate și cele realizate ale veniturilor obținute din alte activități ce utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea activității de transport aferente anului $t-2$;

$\Delta V_t(I_{t-2})$ - factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat corecției de amortizare și rentabilitate aferentă investițiilor nerealizate în anul $t-2$;

$\Delta V_t(I_{t-2})$ – factor de corecție a venitului, aplicat în anul t , datorat diferențelor rezultate din aplicarea ratei inflației realizate în raport cu rata inflației prognozate/estimate pentru anul $t-2$.

(2) Aplicarea factorilor de corecție a venitului ține seama de valoarea procentuală a RI și a RTS.

(3) Modificarea valorilor anuale ale veniturilor liniarizate datorită aplicării factorilor de corecție nu implică recalcularea factorului $X_{final,liniar}$.

Art. 79. (1) Pentru calculul factorului de corecție $\Delta V_t(Q_{t-2})$ a venitului și a tarifului aplicat în oricare an t , se utilizează:

a) datele realizate în anul $t-2$;

b) tariful de transport realizat în anul $t-2$.

(2) Corecția venitului aferent anului t , datorată modificării cantității de energie electrică extrasă din rețele $\Delta V_t(Q_{t-2})$ în anul $t-2$, se efectuează conform formulei (13).

(3) Diferențele de cantități ΔQ_{t-2} sunt transformate în diferențe de venituri $\Delta V_t(Q_{t-2})$, luându-se în calcul tarifele TT_{t-2} corespunzătoare anului $t-2$ în care aceste diferențe s-au realizat. Aceste diferențe sunt corectate cu RTS aferentă anului $t-2$, conform formulei:

$$\Delta V_t(Q_{t-2}) = (\Delta Q_{E, t-2} \times TT_{t-2}) \times (1 + RTS_{t-2}) \times (1 + RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (13)$$

unde:

$$\Delta Q_{E, t-2} = Q_{E, \text{prognozat}, t-2} - Q_{E, \text{realizat}, t-2}$$

TT_{t-2} – tariful mediu de transport realizat în anul $t-2$.

(4) Diferențele de venituri obținute conform prevederilor anterioare se utilizează pentru modificarea venitului reglementat aferent anului t , astfel:

- $Q_{E, \text{prognozat}, t-2} < Q_{E, \text{realizat}, t-2}$ determină o ajustare în minus a venitului reglementat aferent anului t ;

- $Q_{E, \text{prognozat}, t-2} > Q_{E, \text{realizat}, t-2}$ determină o ajustare în plus a venitului reglementat aferent anului t .

(5) Pentru evitarea înregistrării ulterioare a unui nivel semnificativ al corecțiilor datorate modificării cantității de energie electrică introdusă/extrasă în/din rețele, în cazul în care ANRE constată pentru anul $t-2$ o creștere mai mare de 1,5% față de cantitatea prognozată, se modifică

prognoza de cantitate pentru anul t în funcție de nivelul realizat în anul $t-2$ și cel estimat pentru anul $t-1$.

Art. 80. (1) Componenta corecției de venit $\Delta V_t(CPT_{t-2})$ datorată erorilor de prognoză a costului CPT, respectiv a cantității și a prețului mediu de achiziție a energiei electrice pentru acoperirea CPT și a dezechilibrelor CPT din anul $t-2$, se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(CPT_{t-2}) = \Delta(CPT_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (14)$$

unde:

$\Delta(CPT_{t-2}) = (CPT_{\text{prognozat}, t-2}) - (CPT_{\text{realizat}, t-2})$ reprezintă diferența între costul prognozat la începutul perioadei de reglementare și cel recunoscut conform metodologiei în anul $t-2$, considerând cpt reglementat.

(2) Factorul de corecție anual al veniturilor liniarizate $\Delta V_t(CPT_{t-2})$ ține seama de:

- a) diferențele de cantități de CPT realizate datorită modificării cantităților de energie electrică introdusă în RET, în limita cpt reglementat față de cele aprobate la începutul perioadei de reglementare;
- b) diferențele dintre prețul mediu de achiziție a CPT realizat recunoscut și cel prognozat la începutul perioadei de reglementare.

(3) Valoarea realizată a CPT (MWh) recunoscută de ANRE pentru anul $t-2$ este egală cu minimumul dintre:

- a) produsul dintre cantitatea de energie electrică introdusă în RET Q realizată și cpt (%) reglementat pentru anul $t-2$;
- b) produsul dintre cantitatea de energie electrică introdusă Q realizată și cpt (%) realizat în anul $t-2$.

(4) Prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru asigurarea CPT reglementat recunoscut de ANRE pentru anul $t-2$ este egal cu minimumul dintre prețul de achiziție realizat de OTS și un preț de referință determinat ca medie a prețurilor de achiziție realizate de operatorii de rețea (operatorii de distribuție și OTS) și recalulate prin limitarea dezechilibrelor pozitive și negative la 5% din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT, medie stabilită după eliminarea celor două valori extreme.

(5) În situația în care prețul de referință calculat conform prevederilor alin. (4) pentru primul semestru al anului $t-1$ variază cu mai mult de 10% față de prețul prognozat la începutul perioadei de reglementare, ANRE aplică o corecție parțială a costului cu cpt reglementat pentru anul $t-1$, pe care o include în venitul reglementat al anului t .

Art. 81. (1) Componenta corecției de venit $\Delta V_t(MEN_{t-2})$ aferente costurilor controlabile cu lucrările de mentenanță altele decât costurile cu personalul din anul $t-2$ se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(MEN_{t-2}) = \Delta(MEN_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (15)$$

unde:

$\Delta(MEN_{t-2}) = (MEN_{reglementat,prognozat,t-2}) - (MEN_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența între costul aprobat de ANRE la începutul perioadei de reglementare și cel realizat.

În cazul în care costul realizat cu respectarea prevederilor prezentei metodologii este mai mare decât valoarea prognozată, valoarea recunoscută este limitată la valoarea prognozată.

(2) În cazul în care valoarea costurilor cu lucrările de mentenanță în rețelele electrice altele decât cele de personal, realizate în anul $t-2$ este mai mică decât valoarea prognozată la începutul perioadei de reglementare, valori exprimate în termenii nominali ai anului $t-2$, OTS are obligația să transmită împreună cu machetele completate, justificări și explicații cu privire la nerealizarea costurilor, însoțite de documente justificative.

(3) În situația prevăzută la alin. (2), la solicitarea OTS, ANRE amână pentru anul $t+1$ aplicarea corecției aferente nerealizării costurilor de mentenanță, altele decât cele de personal aferente anului $t-2$, cu suplimentarea valorii prognozate aferente anului $t-1$ cu diferența dintre valoarea prognozată și valoarea realizată în anul $t-2$.

(4) În situația prevăzută la alin. (3), OTS are obligația să realizeze în anul $t-1$ costurile amânate din anul $t-2$.

(5) Începând cu cea de-a IV-a perioadă de reglementare, pentru costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele aferente lucrărilor de mentenanță, cele legate de personal și cele aferente securității muncii, ANRE determină suma aferentă câștigului de eficiență peste valoarea aprobată pentru fiecare an al perioadei de reglementare p și alocă 60% din aceasta utilizatorilor (mecanism de împărțire a câștigurilor). Câștigul de eficiență luat în considerare este de maxim 5%.

Art. 82. (1) Componenta corecției de venit $\Delta V_t(PERS_{t-2})$ aferente costurilor controlabile cu personalul din anul $t-2$ se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(PERS_{t-2}) = \Delta(PERS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (15^{\wedge}1)$$

unde:

$\Delta(PERS_{t-2}) = (PERS_{reglementat,prognozat,t-2}) - (PERS_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența între costul aprobat de ANRE la începutul perioadei de reglementare și cel realizat.

În cazul în care costul realizat cu respectarea prevederilor prezentei metodologii este mai mare decât valoarea prognozată, valoarea recunoscută este limitată la valoarea prognozată.

(2) Componenta corecției de venit aferente costurilor controlabile cu securitatea muncii $\Delta V_t(SSM_{t-2})$ se calculează similar componentei aferente costurilor controlabile cu personalul prevăzute la alin. (1).

Art. 83. Componenta corecției de venit $\Delta V_t(CCDIF_{t-2})$ aferente costurilor controlabile altele decât cele prevăzute la art. 81 și art. 82, din anul $t-2$, se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(CCDIF_{t-2}) = \Delta(CCDIF_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (15^{\wedge}2)$$

unde:

$\Delta(CCDIF_{t-2}) = (CCDIF_{reglementat,prognozat,t-2}) - (CCDIF_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența între costul aprobat de ANRE la începutul perioadei de reglementare și cel realizat.

În cazul în care costul realizat cu respectarea prevederilor prezentei metodologii este mai mare decât valoarea prognozată, valoarea recunoscută este limitată la valoarea prognozată.

Art. 84. Componenta corecției de venit $\Delta V_t(CON_{t-2})$ datorată erorilor de prognoză a costului necesar eliminării congestiilor din anul $t-2$ se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(CON_{t-2}) = \Delta(CON_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (15^{\wedge}3)$$

unde:

$\Delta(CON_{t-2}) = (CON_{reglementat,prognozat,t-2}) - (CON_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența între costul reglementat al congestiilor aprobat de ANRE la începutul perioadei de reglementare și cel realizat.

Art. 85. Componenta corecției de venit $\Delta V_t(CNC_{t-2})$ datorată diferenței între valorile prognozate ale costurile necontrolabile de operare și mentenanță și cele realizate în anul $t-2$ se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(CNC_{t-2}) = \Delta(CNC_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (16)$$

unde:

$\Delta(CNC_{t-2}) = (CNC_{prognozat,t-2}) - (CNC_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența între costul prognozat la începutul perioadei de reglementare și cel realizat în anul $t-2$.

Art. 86. Componenta corecției de venit $\Delta V_t(TI_{t-2})$ datorată erorilor de prognoză a costului datorat transportului de energie electrică între OTS-uri, inclusiv cel datorat schimburilor de energie electrică programate cu țările perimetrice, în anul $t-2$, se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(TI_{t-2}) = \Delta(TI_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (17)$$

unde:

$\Delta(TI_{t-2}) = (TI_{prognozat,t-2}) - (TI_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența între costul prognozat la începutul perioadei de reglementare și cel realizat, aferent transportului de energie electrică între OTS-uri, inclusiv schimburilor de energie electrică programate cu țările perimetrice, în anul $t-2$.

Art. 87. Componenta corecției de venit $\Delta V_t(AA_{t-2})$ datorată diferenței dintre valorile prognozate și cele realizate ale veniturilor obținute din alte activități, în anul $t-2$, se aplică în anul t și se calculează cu formula:

$$\Delta V_t(AA_{t-2}) = \Delta(AA_{t-2}) \times (1+RTS_{t-2}) \times (1+RTS_{t-1}) \quad (\text{lei}) \quad (18)$$

unde:

$\Delta(AA_{t-2}) = (AA_{prognozat,t-2}) - (AA_{realizat,t-2})$ reprezintă diferența dintre venitul prognozat la începutul perioadei de reglementare și cel realizat, aferent veniturilor obținute din alte activități, în anul $t-2$.

Art. 88. (1) În fiecare an $t-1$, ANRE verifică realizarea planului de investiții aprobat anterior pentru anul $t-2$.

(2) Dacă valoarea anuală a investițiilor realizate în anul $t-2$ este mai mică decât valoarea aprobată anterior, ANRE reduce venitul reglementat aferent anului t cu o corecție de amortizare și rentabilitate aferentă investițiilor nerealizate în anul $t-2$, stabilită cu formula următoare:

$$\Delta V_t(I_{t-2}) = RRR \times (I_{realiz,t-2} - I_{prognost,t-2}) \times \prod_{i=t-2}^{t-1} (1 + RTS_i) + (AM_{realiz,t-2} - AM_{prognost,t-2}) \times \prod_{i=t-2}^{t-1} (1 + RTS_i)$$

unde:

$\Delta V_t(I_{t-2})$ – corecția de venit aplicată în anul t datorată investițiilor nerealizate aferente anului $t-2$,

$I_{realiz,t-2}$ – valoarea investițiilor realizate în anul $t-2$, în termeni nominali,

$I_{prog,t-2}$ – valoarea investițiilor prognozate a se realiza în anul $t-2$, în termeni nominali,

$AM_{realiz,t-2}$ –amortizarea investițiilor realizate în anul $t-2$, în termeni nominali,

$AM_{prog,t-2}$ –amortizarea investițiilor prognozate a se realiza în anul $t-2$, în termeni nominali,

RTS_t - rata dobânzii titlurilor de stat considerată pentru anul t , în termeni reali.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică pentru investițiile realizate în ultimii doi ani ai unei perioade de reglementare.

Art. 89. Suma corecțiilor $KV_{t,c}$ și $KV_{t,s}$ a venitului liniarizat din fiecare an t al perioadei de reglementare p se iau în considerare la determinarea venitului reglementat conform formulei prevăzute la art. 77.

Art. 90. (1) Diferențele de venituri $\Delta V_p(I_{p-1})$, $\Delta V_p(E_{p-1})$ și $\Delta V_p(\Delta CC_{nerealiz,p-1})$ rezultate ca urmare a diferențelor înregistrate între valorile prognozate și cele realizate în perioada de reglementare $p-1$ și corecțiile aferente perioadei de tranziție se constituie corecție a venitului-țintă inițial din primul an al perioadei de reglementare p .

(2) Determinarea diferențelor de venituri de la alin. (1) ține seama de valoarea procentuală realizată a RTS pentru perioadele tarifare realizate, respectiv prognozată pentru ultimul an tarifar al perioadei de reglementare $p-1$.

Art. 91. Valoarea corecției de venit $\Delta V_p(I_{p-1})$ se calculează conform formulei:

$$\begin{aligned} \Delta V_p(I_{p-1}) = & \sum_{t=1}^k RRR_{p-1} \times (BAR_{med,prognoz,p-1,t} - BAR_{med,estimat\ a\ fi\ realizat,p-1,t}) \times \prod_{i=t}^k (1 + RTS_{p-1,i}) + \\ & + \sum_{t=1}^k (AM_{prognoz,p-1,t} - AM_{estimat\ a\ fi\ realizat,p-1,t}) \times \prod_{i=t}^k (1 + RTS_{p-1,i}) \end{aligned} \quad (lei) \quad (20)$$

unde:

k - numărul de ani ai perioadei de reglementare $p-1$;

RRR_{p-1} – rata reglementată a rentabilității;

$BAR_{med,prognoza,p-1,t} - BAR_{med,estimat\ a\ fi\ realizat,p-1,t}$ - diferența valorică dintre baza reglementată a activelor prognozată ce conține punerile în funcțiune prognozate la începutul perioadei de reglementare $p-1$ a fi realizate în perioada tarifară t și baza reglementată a activelor realizată/estimată a fi realizată ce conține mijloacele fixe înregistrate ca urmare a punerile în funcțiune a investițiilor realizate/estimate a fi realizate în perioada tarifară t a perioadei de reglementare $p-1$;

$AM_{prognoza,p-1,t} - AM_{estimat\ a\ fi\ realizat,p-1,t}$ - diferența dintre valoarea reglementată a amortizării prognozate la începutul perioadei de reglementare $p-1$ pentru perioada tarifară t și valoarea reglementată a amortizării realizată/estimată a fi realizată în anul tarifar t , a perioadei de reglementare $p-1$.

Art. 92. La calculul venitului reglementat sau la corecția venitului liniarizat, veniturile / costurile cauzate de investiții financiare în alte activități în afara serviciului de transport nu se recunosc.

Art. 93. (1) Veniturile care se realizează din alocarea capacității de transport pe liniile de interconexiune se utilizează cu prioritate în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (6) al Regulamentului (CE) nr. 714/2009 și ale art. 19 alin. (2) al Regulamentului (CE) nr. 943/2019. Aceste venituri constituie sursa de finanțare pentru garantarea disponibilității reale a capacității de transport transfrontalier alocate și pentru lucrările necesare menținerii sau creșterii capacității de interconexiune cu sistemele vecine.

(2) Venitul reglementat aferent anului t se corectează cu diferența între veniturile realizate din alocarea capacității de interconexiune și valoarea utilizată conform alin. (1) în anul $t-2$. Componenta corecției se calculează prin aplicarea raportului dintre valoarea veniturilor din alocarea capacității de interconexiune obținute din exportul de energie electrică și valoarea veniturilor totale din alocarea capacității de interconexiune realizate în anul $t-2$, la valoarea costurilor aferente transportului de energie electrică între OTS-uri.

(3) Veniturile rămase după aplicarea prevederilor alin. (2) sunt plasate de către OTS într-un cont distinct al acestuia, pentru a fi cheltuite în conformitate cu prevederile alin. (1).

(4) Corecția aferentă diferenței dintre veniturile realizate din alocarea capacității de interconexiune în perioada de reglementare $p-1$ și valoarea investițiilor realizate pentru creșterea capacității de interconexiune cu sistemele vecine în perioada de reglementare $p-1$ sau prognozate în perioada de reglementare $p-1$ și aflate în curs de realizare, diminuată cu necesarul de finanțare a proiectelor de investiții pentru creșterea capacității de interconexiune din planul de investiții aprobat pentru perioada de reglementare p care rămâne neacoperit de veniturile din alocarea capacității de interconexiune prognozate a fi realizate în perioada de reglementare p , se determină în anul de referință al perioadei de reglementare p și se aplică venitului țintă inițial aferent primei perioade tarifare a perioadei de reglementare p .

Art. 94. Venitul reglementat se corectează anual cu:

a) valoarea veniturilor obținute din penalități și majorări de întârziere;

b) valoarea veniturilor din închirierea mijloacelor fixe de natura clădirilor, utilizate ca sedii și puncte de lucru pentru activitatea de transport a energiei electrice care fac parte din BAR, inclusiv veniturile pentru acoperirea cheltuielilor operaționale controlabile și necontrolabile aferente respectivelor mijloace fixe; pentru fiecare mijloc fix, nivelul veniturilor care reprezintă corecție trebuie să fie cel puțin egal cu suma costurilor cu amortizarea, rentabilitatea și a cheltuielilor operaționale controlabile și necontrolabile aferente părții închiriate.

Art. 95. În cazul în care corecția venitului este negativă, OTS ia măsurile necesare pentru desfășurarea normală a activității privind serviciul de transport; eventualele costuri cauzate de aceste măsuri nu se recunosc la calculul venitului reglementat.

Secțiunea 14. Calculul tarifului mediu de transport

Art. 96. Tariful mediu de transport al energiei electrice TT_t pentru anul t se calculează cu formula:

$$TT_t = V_{reglementat,t} / Q_{E,t} \quad (\text{lei/MWh}) \quad (22)$$

unde:

$V_{reglementat,t}$ - reprezintă venitul reglementat în anul t ;

$Q_{E,t}$ - cantitatea de energie electrică extrasă din rețele, prognozată pentru anul t .

Art. 97. Tariful pentru serviciul de transport al energiei electrice are două componente, respectiv T_G și T_L , care au valoare unică la nivelul SEN.

Art. 98. (1) T_G are o valoare unică pentru toată perioada de reglementare, care se stabilește în perioada de tranziție, pe baza costurilor și cantităților prognozate aprobate la începutul perioadei de reglementare în conformitate cu prevederile prezentei metodologii.

(2) Prin T_G se recuperează până la 85% din costul de achiziție a energiei electrice pentru acoperirea CPT reglementat în RET, prognozată pentru anul de referință, precum și costul prognozată pentru eliminarea congestiilor prin redispecerizare, stabilit pentru anul t în conformitate cu prevederile prezentei metodologii.

Art. 99. Componenta de extragere a energiei electrice din rețea (T_L) pentru anul t se calculează cu formula:

$$T_{L,t} = (V_{reglementat,t} - T_G * Q_{i,t}) / Q_{E,t} \quad (\text{lei/MWh}) \quad (22)$$

unde:

$V_{reglementat,t}$ - reprezintă venitul reglementat în anul t ;

$Q_{i,t}$ - cantitatea de energie electrică introdusă în rețele, din centralele cu capacitatea instalată mai mare de 5 MW, prognozată pentru anul t ;

$Q_{E,t}$ - cantitatea de energie electrică extrasă din rețele, prognozată pentru anul t .

Art. 100. OTS este obligat să publice pe pagina proprie de internet și să ofere, la cererea clienților finali racordați la RET sau a furnizorilor acestora, tarife de transport dinamice.

Art. 101. OTS are responsabilitatea alocării costurilor și a calculului tarifelor de transport.

Art. 102. ANRE are responsabilitatea controlului alocării costurilor și al stabilirii tarifelor de transport, în conformitate cu prevederile prezentei metodologii.

Secțiunea 15. Cerințe privind transmiterea datelor

Art. 103. (1) Informațiile transmise de OTS la ANRE se bazează pe proceduri interne pentru înregistrarea și păstrarea datelor și sunt însoțite de explicitarea ipotezelor ce stau la baza obținerii datelor transmise.

(2) Aceste informații sunt conforme cu:

- a) legislația contabilă în vigoare în România;
- b) reglementările emise de ANRE.

Art. 104. (1) OTS transmite la ANRE, până la data de 1 iulie a anului de referință al unei perioade de reglementare, solicitarea de aprobare a tarifelor pentru următoarea perioadă de reglementare însoțită de următoarele informații și documente de fundamentare:

a) Pentru anul de referință și pentru fiecare an al perioadei de reglementare:

- 1) date generale – anexa nr. 2;
- 2) bilanțul contabil – anexa nr. 3;
- 3) prognoza costurilor de operare și mentenanță, incluzând reducerea costurilor datorată creșterii eficienței – anexa nr. 4 și planul de mentenanță – anexa nr. 15;
- 4) estimarea și justificarea evoluției veniturilor, inclusiv cele rezultate din alocarea capacității de transport, din alte prestații, alte venituri de exploatare, chirii etc - anexa nr. 4;
- 5) prognoza cheltuielilor și veniturilor financiare – anexa nr. 4;
- 6) prognoza cantităților și costurilor pentru: CPT, congestii, dezechilibre CPT etc. – anexa nr. 4 și anexa nr. 7;
- 7) situația activelor corporale și necorporale (valoarea netă la data de 1 ianuarie a primului an din perioada de reglementare și durata de viață rămasă) – anexa nr. 3;
- 8) planul anual de investiții cu detalierea costului estimat, a surselor de finanțare și graficul de eșalonare a investițiilor - anexa nr. 13 și anexa nr. 13.1;
- 9) amortizarea reglementată a activelor existente și noi - anexa nr. 5, anexa nr. 14, anexa nr. 14.1 și anexa nr. 14.2;
- 10) datele tehnice referitoare la infrastructura rețelei electrice de transport - anexa nr. 6;
- 11) prognoza energiei electrice introdusă în rețele și extrasă din rețele - anexa nr. 7;
- 12) considerentele care au stat la baza fundamentării prognozelor de energie electrică;
- 13) descrierea și justificarea metodelor folosite pentru alocarea costurilor între activitățile OTS;

14) structura de personal a OTS;

b) Pentru anul de referință al perioadei de reglementare:

- 1) situațiile financiare contabile disponibile, întocmite distinct pentru fiecare din activitățile licențiate, astfel încât să rezulte veniturile, cheltuielile, activele, pasivele, rezervele și provizioanele asociate, împărțite pe activități;
- 2) cheltuielile și veniturile financiare realizate pe perioada anterioară de reglementare și în perioada de tranziție;
- 3) raportul auditorului;
- 4) structura organizatorică a OTS;
- 5) copia Politicilor contabile;
- 6) raportul cu privire la tranzacțiile efectuate între OTS și societățile afiliate, care cuprinde: contractele în derulare, obiectul acestora, justificarea încheierii contractelor cu persoane afiliate, proceduri de achiziție utilizate pentru fiecare contract, modul de stabilire al prețului de contract, prețul de contract, alte costuri suplimentare prețului de contract.
- 7) copia Dosarelor prețurilor de transfer întocmite cu privire la tranzacțiile derulate cu societățile afiliate în perioada de reglementare anterioară.

(2) Scrisoarea conținând solicitarea de tarife și documentația anexată se transmit atât în format letric cât și în format .pdf, iar fișierele de calcul și tarifele propuse vor fi transmise în format .xls.

Art. 105. (1) Pentru aprobarea anuală a tarifelor OTS transmite la ANRE, până cel mai târziu la data de 1 iulie (dată de înregistrare la ANRE) a anului $t-1$, solicitarea de tarife corespunzătoare anului t însoțită de datele aferente valorilor realizate în anul $t-2$, necesare corecției venitului liniarizat al anului t .

(2) Documentația prevăzută la alin. (1) va include cel puțin următoarele:

- a) propunerea privind corecția datorată cantităților de energie electrică introdusă/extrasă în/din rețele și a CPT reglementat (cantitate și preț), conform modelului prevăzut în anexa nr. 8;
- b) propunerea privind corecția costurilor de operare și mentenanță controlabile, conform modelului prevăzut în anexa nr. 9;
- c) propunerea privind corecția costurilor de operare și mentenanță necontrolabile, conform modelului prevăzut în anexa nr. 10;
- d) propunerea privind corecția costurilor cu eliminarea congestiilor, a celor rezultate ca urmare a transportului de energie electrică între OTS-uri și a veniturilor obținute din alte activități ce utilizează resursele recunoscute pentru desfășurarea activității de transport;
- e) propunerea privind corecția de venituri aferente nerealizării planului de investiții – anexa nr. 11;
- f) calculul detaliat al corecțiilor anuale care au stat la baza tarifelor propuse spre aprobare – anexa nr. 12;
- g) documentele prevăzute la Art. 104 alin. (1) lit. a), dacă acestea au suferit modificări;

- h) copia Dosarelor prețurilor de transfer întocmite cu privire la tranzacțiile derulate cu societățile afiliate în anul $t-2$;
- i) situațiile financiare depuse de operatorul de transport și sistem la ministerul de resort privind activitatea desfășurată în anul $t-2$;
- j) balanța contabilă întocmită la data de 31 decembrie pentru anul $t-2$;
- k) raportul/rapoartele auditorului cu privire la activitatea OTS în anul $t-2$;
- l) toate rapoartele întocmite în decurs de 12 luni anterioare de orice organ de control.

(3) Scrisoarea conținând solicitarea de tarife și documentația anexată se transmit atât în format letric cât și în format .pdf, iar fișierele de calcul privind corecțiile și tarifele propuse vor fi transmise în format .xls.

Art. 106. ANRE poate solicita sau efectua independent verificări și/sau auditare pentru oricare din informațiile pe care le-a solicitat, sau care i-au fost furnizate conform prevederilor art. 104 și 105.

Art. 107. ANRE poate solicita OTS să transmită informații suplimentare pentru a-i permite să își îndeplinească obligațiile într-o manieră și până la un termen pe care ANRE le consideră conforme cu prevederile prezentei metodologii.

Art. 108. ANRE actualizează machetele de monitorizare lunară a activității OTS, ori de câte ori este necesar datorită noilor reglementări privind evoluția pieței sau din rațiuni de transparență.

Art. 109. În cazul în care OTS nu își îndeplinește obligațiile de a furniza informațiile către ANRE sau în cazul în care ANRE constată o lipsă de documente sau de justificări și/sau o neconcordanță între informațiile furnizate, ANRE informează în scris, în termen de maxim 30 zile, OTS. OTS are obligația rezolvării sesizărilor ANRE, în termen de maxim 10 zile de la primirea înștiințării.

Art. 110. În cazul în care OTS nu își îndeplinește obligațiile de a furniza ANRE informațiile necesare aprobării tarifelor, acesta trebuie să ofere o justificare, inclusiv motivele pentru neconformare. Întârzierea transmiterii nu poate depăși cu 30 de zile data primirii înștiințării inițiale.

Art. 111. Valorile efective ale tarifelor de transport se stabilesc de către ANRE pentru fiecare an. După fiecare perioadă de reglementare, ANRE inițiază un proces de consultare cu OTS privind realizările OTS, precum și propunerile pentru perioada următoare.

Art. 112. (1) În fiecare an ANRE transmite OTS rezultatele analizei efectuate pentru stabilirea venitului reglementat și a tarifelor de transport pentru anul t .

(2) OTS transmite în scris ANRE punctul de vedere asupra rezultatelor prevăzute la alin. (1) în termen de 5 zile lucrătoare de la data comunicării acestora.

Art. 113. Tarifele aferente serviciului de transport pentru fiecare an se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, anual, până la de data de 15 decembrie.

Capitolul IV Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 114. (1) Prin aplicarea prevederilor prezentei metodologii, creșterea tarifelor de transport de la un an la altul este limitată, în termeni reali, la 7 % pentru tariful mediu și la 10 % pentru componentele acestuia prevăzute la art. 97.

(2) În cazul în care limitarea creșterii tarifelor conform prevederilor alin. (1) nu permite OTS obținerea integrală a veniturilor reglementate, diferența se recuperează în anul/anii următor/următori, în limita plafonului stabilit de creștere a veniturilor.

Art. 115. (1) Începând cu perioada a IV-a de reglementare, ANRE poate introduce în formula de evaluare a veniturilor anuale a unui factor de corecție $kV_{t,s}$ privind respectarea nivelului minim de calitate impus; ANRE va defini un mecanism de stimulare în ceea ce privește calitatea activității de transport și de determinare a factorului $kV_{t,s}$. Nivelul anual al volumului de venituri, respectiv premierile/penalizările asociate depășirii/nerespectării indicatorilor de performanță și de calitate ai serviciului de transport, nu va depăși 2,5 % din valoarea venitului reglementat, inclusiv corecțiile de venit, corespunzătoare unei perioade tarifare;

(2) ANRE analizează și decide oportunitatea modificării structurii tarifului de transport și a modului de alocare pe componente a costului serviciului de transport.

Art. 116. (1) OTS transmite ANRE documentele și informațiile prevăzute la art. 104 cu privire la fundamentarea tarifelor de transport, precum și programul de reducere anuală a cpt pentru perioada a IV-a de reglementare, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentei metodologii.

(2) Pentru ultima perioadă tarifară a celei de-a III-a perioade de reglementare, documentele prevăzute la art. 105 se transmit de OTS în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentei metodologii.

(3) Corecțiile anuale aferente perioadei de tranziție se efectuează conform prezentei metodologii, în primul an al perioadei de reglementare p .

(4) În cadrul corecției anuale aferente CPT reglementat pentru ultima perioadă tarifară a celei de-a III-a perioade de reglementare, prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru asigurarea CPT recunoscut de ANRE pentru perioada tarifară este cel realizat, dacă prețul realizat nu depășește un preț de referință determinat cu luarea în considerare a prețului mediu stabilit pe Piața Centralizată a Contractelor Bilaterale în proporție de 80 % și a celui stabilit pe Piața Pentru Ziua Următoare în proporție de 20 %, pentru perioada tarifară respectivă.

(5) Dacă prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru acoperirea CPT realizat depășește prețul de referință prevăzut la alin. (4), prețul mediu de achiziție a energiei electrice pentru acoperirea CPT recunoscut, se determină pe baza prețului de referință prevăzut la alin.

(4) și a unui cost al dezechilibrelor recunoscut, de $\pm 10\%$ din cantitatea de energie electrică pentru acoperirea CPT, în limita unei creșteri cu 5 % a acestuia.

Art. 117. (1) În primul an al perioadei de reglementare are loc reproiectarea tarifelor pentru perioada de reglementare în curs, ca rezultat al reluării procedurii de liniarizare a veniturilor, urmare a actualizării venitului țintă inițial cu luarea în considerare a datelor aferente anului de referință.

(2) Diferența de venituri pentru primul an al perioadei de reglementare, rezultată în condițiile alin. (1) reprezintă o corecție care se eșalonează pe perioada de reglementare în curs.

Art. 118. Anexele nr. 1- 16*) fac parte integrantă din prezenta metodologie.

*) Anexele nu se pot publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, din motive tehnico-redacționale și se vor publica pe site-ul ANRE, www.anre.ro, la data intrării în vigoare a prezentei metodologii.

Clasificarea și duratele de funcționare reglementate ale mijloacelor fixe

Cod mijloc fix	Denumire mijloc fix	DNF reglementata [ani]
	Construcții	
1.1.3.	Stații și posturi de transformare, stații de conexiuni, în afară de:	50
1.1.3.1.	construcții speciale metalice	40
1.1.3.2.	construcții speciale din beton	30
	Construcții pentru transportul energiei electrice	
1.7.1.2.	aerene pe stâlpi metalici sau din beton armat	40
1.7.1.3.	subterane	30
	Instalații electrice de forță	
1.7.2.1.	aerene sau aparente	12
1.7.2.2.	îngropate	12
1.7.2.3.	în tub, canal sau tunel de protecție	30
	Mașini și utilaje energetice	
2.1.16.3.1.	Transformatoare și autotransformatoare	24
2.1.16.3.3.	Baterii de acumulare; instalații de compensare a puterii reactive	12
2.1.16.5.	Aparataje pentru stații electrice și posturi de transformare Echipamente pentru centrale termice, electrice și nucleare	15
	Aparate și instalații pentru măsurarea marimilor electrice	
2.2.3.2.	Alte aparate și instalații pentru măsurarea marimilor electrice, electromagnetice și radiometrice neregăsite în cadrul clasei 2.2.3.	15
2.2.3.1.	Elemente Weston; aparate portabile	6
	Echipamente electronice	
2.2.9.	Calculatoare electronice și echipamente periferice. Mașini și aparate de casă, control și facturat	6
	Mijloace de transport	
2.3.2.1.1.	autoturisme, în afară de:	8
2.3.2.2.9.3.	alte autovehicule cu destinație specială	10
3.1.1.	Mobilier (inclusiv mobilierul comercial și hotelier)	15

3.2.2.	Aparate de telecomunicații pentru birou: aparate telefonice, aparate telefax, aparate telex, instalații de comandă prin radio, aparate de căutat persoane etc.	8
3.3.5	Sisteme pentru identificarea și controlul accesului, supraveghere și alarmă la efracție	12
2.1.17.3.1	Aparate de climatizare	10
2.1.17.3	Ventilatoare, aeroterme și microcentrale termice murale sau de pardoseli	10
	Licențe și sisteme informatice	6